

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

MASKVOS viena konferencija pasibaigė. Ji įkūrė pastovo komitetą, spresti Europos klausimus, kuris veiks Londone. Dar nežinoma ar ji paruosė pagrindą kitai konferencijai kurion rinksis Roosevelt, Churchill ir Stalinas, bet ji buvo "keturių didžiųjų" pasitarimas.

Mažos tautos balso ten neturėjo. Tokiu būdu, tydomis praėta ir nepriklausomos Lietuvos klausimas. Ši tyla kelia nerimo Lietuviuose. Kelia nerimo ir Lietuvos laisvės draugose. Senato karo reikalų komisijos pirmininkas, Senatorius Reynolds, pavyzdžiui, siūlė priimti rezoliuciją kuri griežtai pareikalautų Pabaltijo valstybėms laisvės, nes, sako, kitaip kam Atlanto Charteris reikalingas ir už ką Amerika kariauja?

Buvęs Prezidentas Hoover labai gražiai aną dieną pareiškė tiems kurie pasakoja, kad Amerika per 130 metų neturėjus savo užsienio politikos. Sako, turėjo, ir labai kilnią: Amerika rėmė kiekvieną tautą siekusių laisvės. Tokiu būdu, būtų gražu jei visos Lietuvių organizacijos pasiųstų padėkos laiškus Senatoriui Reynolds už palaikymą garbingos Amerikoniškos tradicijos ir principų. Laiškus teparašo ir pavieniai Lietuviai. Draugams reikia padėkoti, ypač Amerikonams, nes visa Lietuvos laisvės viltis tėra Amerikoje.

MUSŲ VEIKĖJAI ir spauda mažai kreipė dėmesio į Dirvoje praneštą idomų Lenkų naujos vyriausybės (Sikorskiui žuvus) politinį elgesį. Buvo nurodyta kaip Lenkai kietai laikosi konstitucinio savo valstybės kontinuiteto. Dabartinis Lenkų partijoms kurios sudaro Mikolajczyko ministerių kabinetą, Pilsudskio valstybinę konstituciją iš principo nepriimtina. Tačiau, ar jie pastumė ją į šalį? Ne! Lenkai sakosi kovoja už 1939 metų Lenkiją, su jos rubežiais, konstitucija, santikiais, ir tt.

O ką mes Lietuviai darome? Socialistai (katalikams pritariant) pajuokė Lietuvos Atstovo, Sausio mėnesį Tarybų 'bučikių' suvažiavimui New York'e rimtą ir atsakomą mintį apie Lietuvos valstybinio kontinuiteto palaikymą. Sveikiantis politinis nepriklausomos Lietuvos atstovavimo išsprendimas būtų: sugrąžinti su Prezidentu Smetona Amerikon atvežtą Lietuvos nepriklausomybės vėliavą ir atgaivinti Lietuvoje nuo 1939 m. veikusių koalicinį kabinetą, kuris, po kelių metų ramaus karo nuostolių išlyginimo darbo, Lietuvai suteiktų reikalingų politinių reformų. Šiokia-tokia klišutis būtų su Vilniaus kraštu, kurį Lietuva iš Rusų gavo netikėtai ir ne norimu keliu.

KONSTITUCINĖS vienybės palaikymo klausimu įdomi gerbiamo Amerikos profesoriaus, istoriko Charles A. Beard knyga, "The Republic". Savo laiku jis parašė įvertintą veikalą, kuriame įrodinėjo kaip ekonominiai interesai ir luominiai santikiai turėjo įtakos Amerikos konstitucijai rašant. Naujame veikle jis šių "pilvo teorijų" dalinai atsisako, nes pripažįsta doros idealų ir kitų dalykų įtaką. Jis pabrėžia kad Amerikos 1787 metais pasirašytoje konstitucijoje nėra žodžio "demokratija" ir "respublika". Tačiau, Amerika ir ir respublika ir demokratija.

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 46

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO LAPK.-NOV. 11, 1943

(28-ti metai :: 28th Year)

Vokiečiai Italijoje Tvirtinasi

AMERIKIEČIAI BOMBARDAVO DIRBTVES ITALIJOJE

Alijantų karo vadovybė praneša apie Vokiečių didelių pasikėsimus atsimušti Amerikos ir Britanijos armijoms Italijoje, Venafro srityje, tačiau Amerikiečių artilerija ir pėstininkai atmušė devynis jų atkaklius bandymus su nuostoliais.

Lapk. 7 Amerikiečiai netikėtai užpuolė Vokiečius užėmė strategines aukštumas prie Mignano, Italijoje. Britai praneša taip pat atmušę Italus atgal Trigono linijoje, ir Alijantai padėmė 52 miestelius ir kaimus.

Vokiečių radio skelbia kad jų lėktuvai sugadino apie 15 Alijantų konvojus laivų vykstančių į Italiją. Vokiečiai įsirengė naują žiemos liniją skersai siaurą Italiją, tam darbai paskatydami Italus darbininkus. Ta linija yra priešakyje Alijantų pozicijų. Vokiečiai stiprina tą savo liniją ir pila ten daugiau kariuomenės, pasiryžę laikytis.

Amerikos bombardieriai padarė užpuolimą Nazių karo dirbtuvių prie Villa Perosa, pietuose nuo Turino, Italijoje. Taipgi bombardavo Ansaldo plieno dirbtuves, uostą ir geležinkelius Genoa mieste.

TIKI KARĄ LAIMĖTI 1944 METAIS

Premjeras Churchill kalbėjo Londone, pareiškdamas jog naziai gali būti sumušti 1944 metais, tačiau, sako, Alijantams reikalingas bus didelis pasiaukojimas ir reikės panešti didelius nuostolius.

NAZIŲ partija sutvarkė taip kad atsikime Hitlerio mirties Vokietiją valdys keturi sekanti aukščiausi tos partijos nariai: Goering, Himmler, Goebbels ir Bormann.

Pagrindinis konstitucijos akmuo yra konstitucinės tvarkos idealas, reiškia, laisvė prisilinkinti įstatymų, arba įstatymais ribota laisvė. Kada įstatymai apgina žmogaus taip vadintą "įgimtą teisę", kaip, pavyzdžiui, filosofo Locke, ar politiko Prez. Jeffersono skelbtą teisę "gyventi, būti laisvu ir siekti laimės", tada valstybėje geriausia ir žmogui-piliečiui naudingiausia tvarka. Ši teisė apima ir teisę turėti privatinę nuosavybę, kuri nereikia korporacijų privatinę nuosavybę, nes korporacijos yra valstybės čarteriuoti kudiškai ir privalėtų būti valstybės kontroliuojami. Šitokios konstitucinės pažiūros, aišku, griežtai priešingos Sovietų Sąjungos konstitucinėms pažiūroms, po kuriomis dalis mūsų Lietuvių nori busimą Lietuvą pakišti.

JAPONAMS VĖL PADARYTA DIDELI NUOSTOLIAI

Lapk. 5 iš Pacifiko karo fronto praneša apie nusikandimą 9 Japonų karo laivų. Tame susirėmime neužuvo nei vienas Amerikos laivas.

Lapk. 9 praneša apie sunaikinimą 63 Japonų lėktuvų Rabaul orlaiviu stotyje, taipgi tame uoste suplaisinta 10 Japonų laivų įvairaus didumo, U. S. lėktuvams užpuolus.

Lapk. 10 praneša kad Japonai, nakties laiku pribuvę, išsodino keliolika šimtų kareivių su reikmenimis ant Bougainville salos, tuomi išstatydami pavojun ten esančią U. S. Marinių stovyklą, nes ją apsupo iš dviejų pusių.

U. S. Karo Sekretorius Knox pareiškė jog Japonų padėtis pietų ir pietvakarių Pacifike dabar randasi kritiškiausią negu kada buvo.

RUSAI PAĖMĖ KIJEVĄ

Lapkričio 6, raudonosios armijos atėmė nuo Vokiečių Ukrainos sostinę Kijevą ir žygiuoja pirmyn pietinės Rusijos plotais, artėdamos Lenkijos ir Rumunijos bei Bulgarijos.

Lapk. 10 Vokiečiai pripažino padarę daugiau pasitraukimų prieš Rusų armijas. Rusai veržiasi pirmyn ir nesulaiko juos nei pirmas užklupęs sniegas.

Rusų armijos taip pat parodė didesnio veikimo Smolensko fronte, artėjant prie Latvijos sienos.

ALIJANTAI pasirodė didesniam kariavimui Azijoje prieš Japonus. Tame plane įeina ir Kinija. Jai bus teikiama daugiau pagalbos.

KARO vadovybė praneša apie paskandinimą dviejų U. S. karo laivų naikintojų Pacifike ir vieno Atlantike, Spalių mėnesį.

Čekų Ministeris

Jan Masaryk, Čekoslovakijos užsienio reikalų ministeris, į valdžios ir exile Londone, ir vienas iš tos šalies laisvės kovotojų, parodoma čia atvykęs į Ameriką po konferencijos Londone.

ISTEIGTA ŠELPIMO ADMINISTRACIJA

Lapk. 10, Atlantic City, N. J., suvažiavime delegatai nuo 44 tautų, atstovaujančių United Nations, isteigė šelpimo ir grąžinimo išblaškytų žmonių į jų tėvynės administraciją.

To komiteto pareiga bus rūpintis maitinti, apręgti ir grąžinti į gimtines vietas nazių išblaškytų šalių žmones.

HULL gryžo iš Maskvos konferencijos ir prisistatė Prez. Rooseveltui išduoti raportą.

UŽGYRĖ PRISIDĖJIMĄ TARPTAUTINEN SAJUNGON

S. V. Senatas Lapkričio 5 d. 85 balsais prieš 5 perleido rezoliuciją užgirančią Amerikos prisidėjimą į Tautų Sąjungą ar kas panašaus karo pabaigoje bus sudaryta pasaulinės taikos palaikymui. Tuomi užgirta ir Maskvos sutarimai.

24 metai atgal, Senatas atmetė tuometinį siūlymą Amerikai prisidėti į Tautų Sąjungą.

PASKANDINO 150 SUBMARINŲ

Prez. Roosevelt ir premjeras Churchill Lapk. 9 d. išleido bendrą pranešimą jog bėgyje praėjusių šešių mėnesių U. S. ir Britai paskandino 150 priešų submarinų. Taipgi paskelbia jog Vokiečiai pradėjo naudoti naujus submarinų ginklus ir taktiką, tačiau karas prieš submarinus tęsiasi pilnu smarkumu.

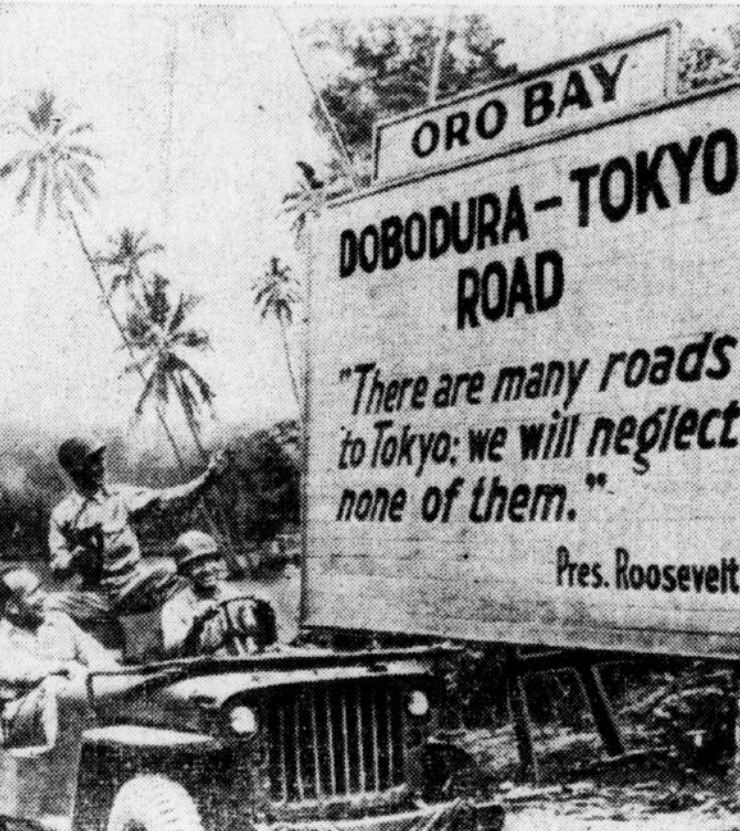
Pastarų 3 mėnesių bėgyje paskandinta daugiau tų povandeninių laivų negu jie nuskandino Amerikos ir Britanijos prekinį laivą.

PRANCUZŲ šalies laisvinimo komitete įvyko pasikeitimų. Gen. de Gaulle paėmė visą pirmininkystę, o Gen. Giraud pasiliko tik armijos vadu. Jis buvo iki šiol antru komiteto pirmininku prie de Gaulle.

VOKIEČIAI veda griežtą karą su Gen. Mihailovičiu Jugoslavijoje, tikslu jį sugauti.

GEN. DeGAULLE, laisvų Prancuzų kariuotės, kelia reikalavimus kad pasaulinę taiką darant, prie taikos stalo turės būti prileista ir Prancuzija, kaip didelė valstybė. Tarp de Gaulle ir Gen. Giraud vis eina nesusipratimai. Gen. DeGaulle yra Maskvos reikiama.

Amerikiečiams Užrašai Naujoje Guinejoje

Du Amerikos artistai nuvykę į Pacifiko salas palinksminti kareivius, ir jų sferis važiuodami Naujoje Guinejoje pakelėje tēmija dideli užrašai, kuris rodo Oro Užvalankoje, Dobodura kelią vedantį link Japonijos sostinės Tokyo ir Prez. Roosevelto reikšmingą pasakymą: "Daug yra kelių į Tokyo; mes neaplenksim nei vieno iš jų".

VOKIEČIAI STIPRINA PABALTIJĄ

Iš Stockholmo praneša apie Vokiečių perkėlimą iš Rusijos į Suomiją 33,000 Suomiu kurių bočiai buvo įsikūrę pietuose nuo Leningrado 250 metų atgal. Jie yra dalis Vokiečių plano iškelti civilinius gyventojus sutvirtinimui Pabaltijai srities ruošiantis gintis savo Europos Tvirtovėje.

Suomijai tuos atkeliamus žmones prisiėma maitinti, tačiau ji turėjo šmet gerą derlių.

Nors Suomija turi mintyje kad reiks kada nors su Rusija taikytis, tačiau nesiskubina, nes Suomiai nenori pasiduoti Sovietams juos padaryti vergais.

DEGTINEI ateis taipgi sunkesnės dienos. Valdžia siūlo aptaksuota galioną degtinės \$10, arba \$2.50 kvortai.

VOKIEČIAI tikisi Norvegų sukilimo prieš juos. Norvegai gausiai sabotuoja ir pasalingai kovoja prieš okupantus.

Tokios pat žinios ateina iš Danijos, Holandijos ir Prancuzijos.

HITLERIS kalbėjo Munchene, savo partijos įkūrimo vietoje, savo kalboje vėl grąšindamas mirtimi tiems kurie namų fronte bus neįstikimi. Reikalavo kad visi kariautų iki galo, pridedamas priešams atkerštą ir pergalę Vokietijai.

AUSTRIJOJE prasidėjus bruždėjimams prieš Vokiečius, kaip praneša iš Švedijos, Vokiečiai ėmėsi visų griežtų priemonių nerimą suvaržyti.

IŠ LONDONO praneša kad per Spalių mėnesį Alijantai numušė 784 Vokiečių lėktuvus savo užpuolimais Vokietijos. Kiti 347 lėktuvai sugadinta. Vokiečių punktus bombarduojant numesta 4,698 tonų sproginių per Spalių m.

ISTORINĖ LAPKRIČIO 11 DIENA

Šio Lapkričio 11 suėjo 25 metai nuo tos dienos kada baigėsi Pasaulinis Karas I, kada Vokiečiai buvo įversti pasiduoti ir pasirašyta karo nutraukimo sutartis.

Dvidešimts penkių metų to įvykio sukaktis randa tas pačias valstybes susikirtusias taip pat žūtutinėje kovoje už pergalę.

Dabar karas eina didesniu įkarščiu, įvelta didesnės pajėgos ir apimta didesni skaičiai šalių.

Kas eisis pasaulyje kada sueis 25 metai nuo dabartinio karo paliaubų?....

AMERIKOS kareiviai ir jureiviai kur jie nebutų per Padėkos dienos šventę, salose, laivuose, sausžemėje ir visur kitur, tą dieną gaus puikius kalakutienos pietus, sulys šios šalies pavociu.

Išgabenta jau į užjurius net 10 milijonų svarų kalakutienos kad paspėtu pasiekti nuskirtas vietas laiku.

Visoje šalyje šmet priauginta 33 milijonai kalakutų (indikų).

Prez. Roosevelt paskyrė WLB pirmininką William H. Davis vadovauti tyrinėjimą pragyvenimo reikmenų kainų kilimo priežasčių. Raportas apie tai turi būti gatavas bėgyje 60 dienu.

ŽIEMA jau prasidėjo—Vakarinėse valstijose Lapkričio 8 užsnigo ir užpuštie kad vietomis turėjo būti uždaryta mokyklos —vaikai negalėjo ateiti.

10 užmušta. Nellis, W. Va. — Lapk. 6 istikus angliakasykloj sprogimui užmušta 10 darbininkų.

123 užmušta. Kolombijoje, Pietu Amerikoje, Boyaca valstijoje, kalno žemei nuslinkus ant kaimo užmušta 123 gyventojai.

DIRVA (THE FIELD)
Published every Friday in Cleveland by the
LITHUANIAN WEEKLY
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

Subscription per Year in Advance
In the United States \$2.00
In Canada \$2.50

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice under the Act of March 3, 1879.

Reikalinga apie 85,000 Angliakasių

Iki Kovo mėnesio 1944 m., Amerika turi surinkti 85,000 daugiau angliakasių, išvengimui rimto sutrukdymo karo reikmenų gamybos. Tuo rupinasi Karo Darbo pajėgų komisija. Surinktos žinios rodo jog nuo Sausio pradžios šmet iš kasyklų pasišalino po 7,400 angliakasių. Iš jų po 2,800 kas mėnesį paimta į kariuomenę, taigi kiti išėjo dirbti arba į ukes ar į daugiau mokančias karo industrijas.

Net su pilnu skaičium angliakasių, 1944 m. angliakasių bus iškasta 40 milijonų tonų mažiau, dalykų sekėjai tikrina. Reikalinga bus 1944 metams 686 milijonų tonų anglies.

Plieno gamyba Spalių m. pasiekė visų laikų aukščiausio savo produkcijos rekordo 7,786,359 tonų, nežinurint praplitusio angliakasių streiko.

Spalių mėn. plieno pagaminta 100,000 tonų daugiau negu Kovo mėnesį, kada taipgi buvo rekordinis mėnuo.

Darbininkai nęgsta išlikti iš darbo nežiurint raginimų dirbti ir palaikyti karo darbus. Apskačiuota kad per Rugpjūčio mėnesį visokiomis priežastimis, kaip laisvu išlikimu, sirgimais, sužeidimais už darbo ribų industrijos pradar 39,550,000 darbininkų darbo dienu.

Jeannette, Pa. — Kilo streikas 2200 darbininkų Elliott Co., kur gamina kariskus užsakymus. Streikas pripažinta nelegaliu. Darbininkai priklauso prie CIO unijos.

Gelžkelių tarnautojams nutarta pakelti algas nuo 4c iki 10c valandai. Tas apima 1,100,000 neopersonaliųjų gelžkelių darbininkų.

Karo Darbo Taryba taip pat užtvirtino angliakasiams algų pakėlimą, kaip pereitą savaitę buvo pranešta apie sutarimą mokėti po \$1.50 dienai daugiau.

Alfred P. Sloan, General Motors Corp. tarybos pirmininkas pranešauja kad po karo automobilių pareikalavimai bus tokie dideli jog reikės išdirbti per metus po virš šešis milijonus automobilių.

General Motors taip pat ruošiasi prie gaminimo kitų pastovių ir pusiau pastovių padargų ir reikmenų, kaip tik karas baigsis.

MEKSIKA renka šviną išsiuntimui į Suv. Valstijas. Surinkta jo kruvos užkrautos akurų plotuose, gatavai suliedinto,

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIA

CIO Stovės už Roosevelta 1944 Metais

Philadelphijoje pereiną sa-vaite prasidėjo metinė CIO konvencija, kurioje pasakytas ir politikos klausimai kalbos. Darbo vadai ruošiasi 1944 me-ty prezidento rinkimams, pa-sakė CIO prezidentas Murray ir Sidney Hillman, politiškos akcijos komiteto pirmininkas.

CIO vadai sako turi jau ga-tavę \$700,000 pinigų kitų me-ty prezidento rinkimų vajui ir rupinasi kad turėtų pakanka-mai įiegu parodyti rinkimuose svorį. Darbo unių viršininkai jau dar bandymus vienoje ir kitose valstijose prasišinti iš vietų nepatinkamus kongres-manus ir senatorius, agituoda-mi išrinkti į jų vietą savo už-girtus kandidatus. Bet svar-biausia rupinasi businčiais 1944 metų prezidento rinkimais.

CIO konvencijoje nebuvo pa-minėta Wendell Willkie vardas nežiūrint kad Willkie rupinasi patapti kandidatu. Išrodo kad CIO vienbalsiai remia Roose-veltą ketvirtam terminui.

Rekordus lyginant

Pereitame Dirvos numeryje pažymėjimą tautininkų ir jų nuveiktų darbų su mūsų kitų srovų vadukų darbais pasi-kaite, Amerikos Lietuvių vi-siuomenės prisimins šv. Rašto žodžius: "Iš jų darbų pažinsi-te juos".

Ir visuomenė, be atėjimo, pasirinks su kuriais eit: su aktyviais, neseniais vaisius, ar su bergždžiais.

Vaikas Nužudė Savo Senutę

WAYNE, Pa. — Čia suim-tas 15 metų berniokas, Leo-nard Marcus, kuris prisipaži-no nužudęs savo močiutę, 75 metų, kuri užtikio jį vagiant jos pinigus namuose Bronx, N. Y.

DARŽAI UŽAUGINO DAUG MAISTO

Amerikoj šią vasarą daržuose (Victory Gardens) išaugin-ta daržovių ir valgomų pro-dukto už apie \$1,250,000,000.

Tuo būdu vidutiniškai išpuola sutaupymų kiekvienai šalyje gyvenančiai šeimai po apie \$30 metuose nuo maisto kasto.

Tokių darželių buvo užvesta net 20 milijonų, iš jų bus gau-ta apie 3,500,000 tonų daržo-vių. Čia neįskaitoma daržovės gautos iš tų daržų kurie būda-vo užvedami kas metų.

PABĖGĖLIUS IMS MOKYTIS

New York Times paskelbia kad tapo išdirbta planai teikti specialius mokslus Amerikos kolegijose, universitetuose ir techninėse mokyklose pabėgė-liams iš Europos, kurie gavo prieglaudą šioje šalyje.

To tikslas esąs paruošti po karo atsistatinti šalims tinkamus žmones, kurie grįžę į savo tėvynes galės tapti nau-dingais.

Apdirbta planai išrupinimui tokiems studentams išlaikyti pinigų.

Ir Lietuvos pabėgėliams pa-tartina pasinaudoti tais moks-lais ir pasidaryti naudingais savo tėvynės atečiai, o ne užsiėmimo blaškantis vieni ki-tiems primetimis ir kaltini-mus daryti.

Skaityk Amerikos 'Lietuvių Naujienas' Mėnesinis žurnalas, 24 pusl. Mėtamis tik 50c. (45) LIETUVIŲ NAUJIENOS 332 N. 6th Street Philadelphia, Pa

Trys Nauji Submarinai

Portsmouth, N. H., padary-ta pirmas istorijoje žygis nu-leidžiant į vandenį vienu kar-tu tris naujus Amerikos sub-marinus. Vaidze matosi vienas iš jų.

DEGTINĖS NEDARYS IKI 1944 GALO

Karo pareikalavimas alko-holio yra toks didelis kad da-bartiniu laiku neišrodo jog valdžia sutiks duoti leidimą gaminti bent kokį kiekį deg-tinės iki 1944 metų pabaigos.

Alkoholis daugumoje naudo-jamas gaminimui dirbtino gu-mo, ir numatyta 1944 metais bus reikalinga 250,000,000 gal-ionų alkoholio daugiau negu šiais metais. Veik visas tas padaugintas kiekis alkoholio eis į gumo gamybą.

1944 metais alkoholio reika-linga bus 640,000,000 galionų. Šymet jo bus pagaminta apie 450,000,000 galionų.

Dabartiniu laiku gatavos degtinės šioje šalyje turima apie 400,000,000, kurios sako užteks apie porai metų.

MILIJONAS DOLA-RIŲ KARO BONŲ

New Jersey Lietuvių Tary-ba buvo gavus Suv. Valstijų Iždinės, Washington, D. C., prašymą rupintis New Jersey Lietuvių tarpe organizuoti 3-čios Karo Paskolos vajui ko-mitetus, komisijas ir vesti agitaciją Lietuvių tarpe Karo bonų vajuje.

Taryba Rugsėjo 31, viešais skelbimais (plakatais), radio ir spauda kvietė visus New Jersey Lietuvių į viešą susi-rinkimą, kuris ir įvyko Lietu-vių šv. Jurgio salėje, Newark. Susirinkime buvo išrinktas ko-mitetas iš 15 narių, kuris visą darbą vedė ir to pasekmėje — bonų išpirkta už netoli milio-ną dolarių.

Netrukus komitetas sukvi-es New Jersey Lietuvių kolonijų atstovų suvažiavimą pasitari-mui ir galutinam pirktų bonų užregistravimui Washington, kad gautų New Jersey Lietu-viams atitinkamą kreditą.

Bloomfield, Elizabeth, Hill-side, Nutley ir Newark jau yra suregistravę bonų pirkė-jus, o jeigu dar kas nėra užre-gistravęs prašomi ta greites-niu laiku padaryti. Bayonne, Jersey City, Trenton, Paterson ir kitos Lietuvių kolonijos yra prašomos bonų pirkėjų re-gistraciją paskubinti ir gali-mai greitesniu laiku užsiregis-truoti Komitete sekančiu adre-su: New Jersey Lietuvių Bo-nų Komitetas, 314 Walnut St., Newark, N. J.

A. S. Trečiokas, Komiteto Sekretorius.

DIRVA yra pigiausias dar-bo žmogaus liuoslaikio drau-gas. Skaitykit ją.

Detroit, Mich., Naujienos

TOLIMI VAKARAI

ŽIUPSNIŠ ŽINIŲ IŠ PORT-LAND, OREGON

Portlande pradėjo Lietuviai apsigyventi nuo 1900 metų. Nesant Lietuviško centro jie apsigyventi įvairiose Oregon vietos, taip kad dabar Lietuvių randasi gal kiekvienoje apskri-tyje. Šiame mieste yra apie šimtas Lietuviškų dujų.

Nuo 1940 metų, kai čia la-bai pradėjo plėtotis laivų sta-tymo industrija, į čia pradėjo atvažiuoti tukstančiai naujų darbininkų, tarp jų ir keletas Lietuvių pribuvo.

A. Jakubkai-Jakubs, senam Portlandieciui, iš priežasties gangrinis, nupjovė koją; da-bar jis vaikšto su dirbtine ko-ja; jis yra ant pensijos gele-žinkelininkas.

Mrs. P. Atko nikstelėjimu susižeidė koją, prisiėjo daryti X-Ray tyrimus; koja eina ge-ryn.

J. Baltušis-Boltus buvo su-sirgęs influenza; buvo nuvež-tas ligoninė; dabar jau su-gryžęs į namus sveiksta; ne-sveikuoja jo žmona.

Jaunas karys P. J. Rau-galis iš Waterbury, Conn., at-siustas į Portland, inžinierių departamente.

Seržentas Babe Smolinskas-Small, iš Fort Ord, Cal., pla-čiai žinomas Pacifiko krašte drutuolis, buvo atvykęs pasi-svečiuoti pas savo tėvus Port-lande.

Roy Sideris-Sider, SLA na-rys, meistras popieros fabrike, jau senai serga, gal fabriko dujos užkenkė jo sveikatai. Jo sunus Ted Sidor yra lankęs Oregon State Kolegiją, dabar tarnauja Dėdei Samui Pacifi-ko salose.

R. Rytas.

KAREIVIUS MOKINS PROFESIJŲ IR AMATŲ

Prezidento Roosevelto reko-mendavimas Kongresui skirti bilijoną dolarių aprūpinimui amatais ir profesijomis karo veteranų sugrįžusių iš dabar-tinio karo, yra požiūris į ateitį tinkamu laiku.

Programą išdirbo specialis mokslininkų komitetas, kurį Prezidentas užgryrė jau metas laiko atgal, kuomet jis užvir-tino emimą kariuomenės vai-kingų 18 ir 19 metų amžiaus.

Tas planas apima tai kad vyras ar moteris išstarnavę mi-litarinėje tarnyboje šešis mė-nesius ar daugiau, pradėdant nuo Rugsėjo 16, 1940, butų iš valdžios pusės finansiskai ap-rūpintas vieno meto mokslu atitinkamoje mokslo įstaigoje, kad turėtų galimybes taikos metu pasidaryti sau pragyve-nimą.

Prezidentas sako: "Mes iš-mokinom mūsų jaunimą kaip kariuonę; mes taigai turim ap-rūpinti išmokinimui jų kaip gventi naudingai ir laimingai po karo".

Atsižymėję Amerikos Lakunai Kinijoje

Šie Amerikos lakunai dalyvaujanti kariavimuos prieš Ja-ponus Kinijoje. Jie pasekmingai sumušė Japonų lėktuvų pa-sikėsinimą suplašyti jų stovyklą, Japonų surengtame užpuo-lime. Japonai pasitraukė netekę daug savo lėktuvų.

8 Vaikų Tėvas Stoją i Kariuomenę

Pereitą šeštadienį vietos A-merikoniški laikraščiai pasi-puošė sensacinga naujiena ir paveiksiais apie įstojimą mi-litarinė tarnybon tulo Paul Hart, 37 metų, kuris turi žmo-ną, 8 vaikus ir žmonos motiną išlaikyti; vaikų amžius tarp 13 ir 3 metų. Paul Hart tai padaręs norėdamas palaikyti savo šeimos karinę tradiciją. Jis pats pereito karo metu bu-ves perjaunas, bet jo dėdė ka-riavęs; jo tėvas kariavo Ame-rikos-Ispanijos kare, o dabar iš jo giminių niekam nesant kare, jis tą garbę turis tęsti kad galėtų sekančioms gen-tkartėms pasakyti apie Hart šeimos karingumą. Šio karžy-gio šeimos išlaikymui valdžia turės mokėti po \$248 mėnesiui.

Jeigu kiekvienas karys val-džiai tiek atsieitų išlaikyti Dė-dė Samas greičiau subankru-tytų negu karą laimėtų.

Negalima Vesti Savo Pamatės

Vienas geras sunelis, tėvui mirus, užsimanė vesti savo pa-motę. Negaudamas vedyboms leidimo, atsidurė jo įsiekdama mas net Lansinge pas guber-natorių Kelly, bet ir gubernato-riaus ofisas išaiškino kad savo pamotės negalima vesti. Sulyg Michigan įstatymų ne-galima vesti sekančių giminių: Savo motinos, senutės, dukters, senelio dukters, pamotės, sene-lio žmonos, sunaus žmonos, su-nėno žmonos, žmonos motinos, žmonos senutės, žmonos duk-ters, žmonos dukterietės, ses- seseris, brolio dukters, sesers dukters, tėvo sesers ir pirmų kelių pusbrolių ir pusseserių.

Iš SLA 352 Kuopos Susirinkimo

Sekmadienį, Lapkričio 7 d., Lietuvių salėje atsibuvo SLA 352 kuopos mėnesinis susirinki-mas. Šiame susirinkime per-organizatorė B. Keblaitienė į kuopą prašyta 4 nauji nariai ir vienas persikėlė, butent p. Šniras, iš 38-tos kuopos Brook-lyn, N. Y.

Raštininkė pranešė kad jau yra atsijusta iš centro balotai dėl nominacijų į Pildomąją Ta-rybą. Pakalbėjus palikta no-minacijos ir kuopos valdybos rinkimas sekančiam susirinki-mui, kuris bus šaukiamas at-tirinkimais. Sekančiame susi-rinkime nariai visi dalyvauki-te.

D. R.

Ką Veiks Gryžę iš Karo Doktorai?

Amerikos armijoje ir laivy-ne jau paimta apie 40,000 me-dicinos daktarų ir chirurgų.

Dabar pradėdama rupintis kas ištiks kada jie sugrįš at-gal į privatinį gyvenimą ir im-siės privatinės praktikos arba įieškos vietų ligoninėse.

Militarinėje tarnyboje taip pat yra apie 13,000 dentistų ir šimtai tukstančių slaugių.

SLA NOMINACI-JOS

(Nuo Redakcijos: Platus straipsnis SLA nominacijų reikalu telpa ant 7-to p.)

Reikia džiaugtis kad dagy-venome laiko kada Lietuvių didžiausio organizacija išeivi-juje laisvai gali pasireikšti ir nominuoti Centro Valdybos na-rius kuriuos nori. Tam žygiui pirmą dilgsnį davė pats SLA zrepidentas F. J. Bagočius — jis Tėvynėje paskelbė net de-vynis kandidatus į SLA prezi-dento pareigas.

Bet SLA nariai tuomi per-daug neprivalome džiaugtis — tas padaryta kad labiau su-suklaidinus SLA narius išdras-kant jų balsus paskiromis gru-pelėmis, kad tuomi senajam štabui ir sau daugiau balsų pa-sigauti.

Mes koncentruosime jiegas į SLA narius kurie tinkamiausi SLA Pild. Tarybos pareigoms.

Kokius žmones toms parei-goms pasistatysim tokius ir rezultatus turėsime. Todel ir norime pakalbėti apie kandida-tus į SLA Centro Valdybą.

! Pirmininkus patariame bal-suoti už Adv. Nadą Rastenį, iš Baltimore, Md. Jis yra vie-nas iš rimtų vyrų, kuris per visą savo gyvenimo laikotarpį Amerikoje kaip mūsų organi-zacijų taip ir bendrai viešame Lietuvių gyvenime savo takus nuklojo vien pavyzdgingais dar-bais. Vargu rasime tarp A-merikos Lietuvių tinkamesnį vyrą į SLA pirmininko parei-gas.

I vice pirmininkus patartina nominuoti Adv. Kostas Jurgė-la. Jis yra vienas darbščiųjų jaunosios kartos vyrų. Kaip tik toki vyrai šįdien ir yra la-bai reikalingi SLA pareigūnų vietoms. Jau laikas rauti se-ni "ridikai", nes jie besivar-žydami SLA valdybos vito-mis net tarp savęs sukurė no-sių daugumą, o tas jau pilniau-sia paliudija kad tokie parei-gunai turi būti prašalinti.

Organizacijoj labai svarbią rolę lošia iždininkas. Šįdien tarp visų tautinės krypties SLA narių yra viena nuomonė kad tinkamesnio toms parei-goms žmogaus negalima suras-ti kaip Juozas J. Bačiūnas. Jis tarp Amerikos Lietuvių plačiai žinomas kaip visų tau-tinių ir kultūrinių darbų rėmė-jas ir palaikytojas. Gerai nu-simano finansiniuose klau-simuose ir ištikimas savo tautie-čiams.

Dr. S. Biežis, dabartinis SLA Daktaras-Kvotėjas, pilnai tin-ka toms pareigoms ir reikia jo prašyti kad ir vėl pasilikty.

Centro sekretorius Dr. M. J. Vinikas jau eilė metų tarnau-ja ir tegul dar toliau pasilie-ka.

Iždo globėjais rekomenduo-jami Jonas Brazauskas iš Cle-vlando ir A. S. Trečiokas iš Newark, N. J.

J. Judrys.

HAMMOND, IND.

SLA 273 KUOPA savo su-sirinkime nominavo sekančius kandidatus į Pild. Tarybą:

Prezidentu: Laukaitis — 18; Kalinauskas — 2.

Vice prez.: V. A. Kerševi-čius — 17; Mažukna — 3.

Iždininku: A. A. Olis — 19; Jurgelionis — 1.

Sekretorium: Kl. Jurgelio-nis — 19; St. Mockus — 1.

Iždo globėjais: J. Brazaus-kas — 19; Mockus — 19.

Daktaru-kvotėju: Dr. S. Bie-žis — 19.

SLA 273 kp. sekr. J. Maksvitis.

KAS platina Dirvą — tas platina apsvietą.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI (žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka!)

MIRĘ 11,100 IŠEIVŲ LIETUVIŲ

Su šiame numeryje telpan-čiais mirusių išeivių Lietuvių vardais, mirusių skaičius pa-siekė jau 11,100 nuo Vasario mėnesio, 1937 metų, nuo kada mirusių sužymėjimas šiame skyriuje pradėta talpinti.

JARAS Marė, 70 m., mirė Sp. 29, Clevelande.

SALTENIS Jonas, 58 m., mirė Lapkr. 1, Clevelande.

VALIENĖ Agota, 67 m., mi-rė Spalių 7, Clevelande.

TAMASAUSKAS Petras, 39 m., mirė Spalių 31, Clevelande, kur buvo ir gimęs.

URBAITIS Antanas, mirė Spa-lių m., Pittsburgh, Pa.

VELIUS Kazys, mirė Spalių m., Pittsburgh, Pa.

MILAVECKAS Kazys, mirė Spalių m., Pittsburgh, Pa.

BUTKIENĖ Marė, 49 m., mi-rė Spalių 20 Chicagoj. (Tauragės ap., Šilalės p., Struikų k. Amerikoj išgyveno 43 metus.

GREGG Emma (Zvibaitė), 35 m., mirė Spalių 26, Chicagoj, kur buvo ir gimęs.

ZYDELLENĖ Petronėlė, mirė Spalių m., Baltimore, Md.

PAJIESKAU brolį Juozą Kliu-gą, apie 13 metų atgal aršėjo Cle-vland, paikio žmoną ir vaikus; vaikai jau suaugę. Jis paėina iš Panemunėlio. Prašau atsiaukti i brolį (47)

JONAS KILKAUGA 6608 Superior Ave. Cleveland, O.

PILKONIS Andrius, 41 metų, mirė Spalių 17, Plainville, Pa.

PETRAITIENĖ Rozalija, pus-amžė, mirė Spalių 19, Chica-goj. (Tauragės aps., Šilalės p., Leviškių k.). Amerikoje išgyveno 41 m.

GIRSKIS Pranas, 69 m., mirė Spalių 23, Chicagoj. (Tauragės ap., Upynų p., Vitoga-vos k.) Amerikoj išgyveno 50 metų.

KULPANIENĖ Agota, 50 m., mirė Rugs. 30, Edwardsvil-le, Pa. (Seinų ap., Rasičių kaimo.)

GUSTAITIS Jonas, 64 m., mi-rė Rugs. 28, Pittston, Pa. (Marijampolės ap., Balbie-riškio par.).

RAINIENĖ Magdalena, mirė Spalių 11, Brooklyn, N. Y.

MISKIUNAS Alekas, mirė 19 Spalių, Newark, N. J.

BUTKIENĖ Marė, 49 m., mi-rė Spalių 20 Chicagoj. (Tau-ragės ap., Šilalės p., Struikų k.). Amerikoj išgyveno 43 metus.

GREGG Emma (Zvibaitė), 35 m., mirė Spalių 26, Chicagoj, kur buvo ir gimęs.

ZYDELLENĖ Petronėlė, mirė Spalių m., Baltimore, Md.

Dykai Patenkinantis PALIUOSUOTOJAS SKAUSMO NUO REUMATIZMO

Jei kenčiate kieno skausmus, jei sanarai jaušaus; jei užima skausmai oro perraini-se, atariam jums bandyti ROSSE Tabs be-roketes ir obligaciją. Naudojamos tuk-tančių per virš dvidekims metų, gavimui greito paliausavimo skausmų Reumatizmo, Arthritio, ir Neuritio.

DYKAI šio Laikraščio Skaitytojams Ieigu niekad nenaudojote ROSSE Tabs, oršom jus BANDYT juos—išbandykite mu-su kaitais. Pasiusime jums pilno dydžio pakeil—sunaudokite 21 tabletę DYKAI. Jei jus buist nepatenkinti pasekmėmis ir to pa-keilo žema kaina, grąžinkite nesunaudo-ta dail, ir jums nieko nekautus. Neusiskit pi-nigų, tik savo vardą ir adresą i:

ROSSE Products Co., Dept. X-3 2708 W. Farwell Av. Chicago 45, Ill.

JAUTI BLOGAI? VISISKAI PALENGVINSITE SAU—SIUO MODERNISKU SVELNIU BUDU

! Kuomet žandikatis vidurių užkietėjimu—žarnos neveikimas, skauda galva, nėra ener-gijos—palengvinsite sau šiuo modernišku būdu—krantymkite FEEN-A-MINT. Ši sko-nings krantoma guma vidurius liuosuoja švelniai ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-A-MINT. Tik pakratymkite FEEN-A-MINT esant gult, naudokite tikrai pagal nurodymus ant pakeilo. Sekanti ryta mo-lonus palengvinsimas jums pagelbės vėl jau-stis puikiai.

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė) REIKALE VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI. Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai. LITHUANIAN FUNERAL HOME 6621 EDNA AVENUE ENDicott 1763

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg. OFISO TELEFONAS: MAin 1773. Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreip-kitės į mane, gausit pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įval-riuose apdraudus-insurance reikaluose. Sutaissau paskolas pirmo mirtgečio. Patarnavimas ir išpildy-mas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Naujoje Vietoje Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius IR BAIZAMUOTOJAS Sermenims kambarius duodame vartoti nemokamai Naujoj, moderniniai įrengtoj nuosavioj vietoj 6202-04 SUPERIOR AVE. HEnderson 9293

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —
Jungo Nevilksim!

Einant Prie Vieningo Lietuvos Karo Nukentėjusių šelpimo

Numatyta Šaukti Bendras Visuotinas Amerikos
Lietuvių Seimas Vasario 16, 1944 Metais
Aptarimui Karo Nukentėjusių šelpimo

Chicago, Clevelandas, Brooklyn, Newark pritaria stojimui Amerikos Lietuviams prie vieno fondo, vieningam rūpinimui si šelpiti ir gelbėti Lietuvos nuo karo nukentėjusius žmones.

Reikia tikėti tam pritarė Detroitas, Pittsburghas, Baltimorė, Amsterdamas, Rochesteris, Philadelphia, Waterburis, Bostonas ir visos antraeilės kolonijos.

Pritaria tam ir laikraščiai — pritaria Dirva, Sandara, Vėnybė, Tėvynė, Draugas ir pritarė kiti.

Gelbėjimas nuo karo nukentėjusių Lietuvos žmonių visų numatyta kaip būtinas, neparitinis darbas, kuriam privalo pritari visi.

Šiuo mielaširdingu pasiryžimu mes prisidėsime prie išgelbėjimo tukstančių Lietuvos žmonių nuo bado ir mirties.

Tam darbiui pasekmingai varyti turime ir fondą, kuris užregistruotas Washingtone 1941 metais — Lietuvos Tautinis šelpimo Fondas.

Tą fondą tautinės srovės vadai, numatydami būtiną reikalingą rupintis Lietuvos nuo karo nukentėjusių žmonių gelbėjimui, sutiko pavesti visoms mūsų Lietuviškai nusitelkusiomis srovėms, nes kito Amerikoje nėra ir valdžia neleidžia daugiau naujų fondų steigti.

To fondo vadai sutiko ir jo vardą pakeisti padarant jį plačios visuomenės fondu: tas fondas užregistruojamas UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND of America.

Dar to neužteko, šis fondas padavė aplikaciją į National War Fund, gavimui Lietuvai šelpiti pinigų iš plačios Amerikos visuomenės — tu aukų kurios esti renkamos rudenį visoje šalyje pavidale Community Fund arba War Chest.

Tie žygiai jau padaryta. Kiek žinoma, nei Amerikos valdžia, kuri kontroliuoja United Lithuanian Relief Fund of America, nei to fondo vadai nepavels šiame labdarystės darbe maišyti mūsų nudėvėtos Lietuviškos politikos, taigi ta žinia pradžiugins visus gerąsirdžius Amerikos Lietuvius kurie visais laikais geriems darbams pasiaukodavo, jie stos remti šį fondą.

Pavieniai Lietuviai, organizacijos, kuopos, klubai ir bendrai kiekviena grupelė privalo savo labdarystės darbą tuokti aplink šį fondą, remti jį, auginti jį ir ruošti tai dienai kada bus galima Lietuvai pagalbos ranką ištiesti.

Kadangi fondo darbas ir pinigų skirstymo būdai bus po Amerikos valdžios kontrole tai negali būti abejonės, — kaip dar vyrauja mintys nuo perėto karo tarpe Lietuviai, — kad kas nors galės suakvoti fondo pinigų kitiems kokiems reikalingams.

MASKVOJE NEPA- MINĖTA IR KITOS ŠALYS

Maskvos konferencijoje, kur buvo aplenkta aiškus išsprendimas Lietuvos likimo, ir buvo pranešta kad Pabaltijo šalių likimas paliktas atečiai, taip pat buvo nepamiršta Lenkijos, Suomijos, Čekoslovakijos, Rumanijos, Bulgarijos, Prancūzijos, Belgijos ir Holandijos likimas.

Seimas Rengiamas New Yorke

Salpos darbo Amerikos Lietuviai tarpe įjudinimui, — kuris buvo visų užmirštas per tris metus karo, — sumanyta šaukti ir visuotinas Amerikos Lietuvų Seimas New Yorke Vasario 16, 1944 metais.

Šituo tikslu, atlikę fondo naujo vardo pakeitimo reikalus ir kitas smulkesnes Washington, LTSF pirmininkas Adv. A. A. Olis, sekretorius J.

KAS REIKALINGA TOLIAU DARYTI LIETUVAI VADUOTI SAJUNGAI

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro Valdyba su Lietuvos Tautinio šelpimo Fondo Centro Valdyba pradėjo kalbėti ir tartis apie Lietuvos nuo karo nukentėjusių žmonių šelpimo reikimą praėjusią vasarą — ir to išdava yra tai tas visas planas kuris apima šaukimą Visuotinio Amerikos Lietuvos Seimo New Yorke.

Kaip reikia suprasti, nežinint visų srovių sutarimo dirbti šelpimo darbą bendrai, tų srovių pažinimas nebus sukratus — jį reikia ir numestos į kampe. Lietuviškas srovinis gyvenimas kaip ejo taip ir eis, ir skirtumai kokie buvo tarp tautininkų, katalikų, socialistų ir sandariečių pasiliks ir toliau. Tik santikiai tarp Lietuviškai nusitelkusių srovių turės šiek tiek sušvelnėti. Jis sena nudėvėta politika, ginčas už praeitį, virtęs tuščias ir nieko gero nedavęs tiems kurie už tai ginčijosi, turės priimti naują kryptį ir visą energiją sudėti į ateitį. Kas apie praeitį kalba-barasi tas neturi planų atečiai.

Visas srovių pasireiškimas tegalės būti ateityje, išlaisvinimoje, nepriklausomoje, išgelbėtoje iš bado ir skurdo Lietuvoje.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga atsikreipia į savo narius ir rėmėjus ir toliau remti ją jos naudinguose darbuose. Jeigu ne Vaduoti Sąjunga, daug ko Amerikos Lietuviai gyvenime dabartiniu laiku būtų trūkę.

Lietuvai Vaduoti Sąjunga, pradėjus savo darbą Amerikoje už Lietuvos vadavimą, tęs jį toliau. Darbo bus, reikės veikėjų ir visuomenės finansinės paramos — tą atminti ir laikas nuo laiko skirkit savo auką LVS darbams vykdyti.

Tarybininkai susimėtę į Tarybą, dirbs sulyg savo programo, mes privalome dirbti sulyg savo programo.

Mums svarbiausia rupi eiti į Amerikos žymius žmones ir valdžios narius įieškoti Lietuvai užtarimo. Mums rupi kad Lietuva būtų atsteigta Lietuviams, ir kad Lietuvos žmonės patys turėtų teisę pasirinkti sau valdžią kokią jie norės.

Mums rupi Lietuvystės apsaugojimas ir gynimas, Lietuvos tautos garbės kėlimas.

Mes turime būti sargyboje kad priešingos srovės nenuvestų Lietuvį į svetimas žabangas, kad Lietuvos žmonės nebūtų parduoti kam svetimam, jeigu kada kuriems mūsų galvalams matysis tas praktiška ir naudinga.

LVS leidžia ir platins knygą "Timeless Lithuania", rūpinis Lietuvos Atstovybių palai- kymu Londone ir kitose šaly-

Grish ir Konsulas P. Daužvardis apsilankė pas New Yorko-Brooklynio Lietuvius.

Rytų veikėjai sumanydami pritarė, šelpimo darbo propagatorių pasiūlymus priėmė ir jau pradėjo ruošti rengimui New Yorke Amerikos Lietuvos Visuotinio Seimo, Lietuvos nuo karo nukentėjusių žmonių šelpimo klausimu.

Šita žinia privalo plisti po visas didesnes ir mažesnes kolonijas, po kaimelius kur tik Lietuvos gyvena, kad rengtųsi vieni į seimą, kiti su auka tam seimui.

Visos smulkesnės bus praneštos savo laiku ir Seimo rengimo komisijos ir United Lithuanian Relief Fund valdybos.

se Europoje. Leis ir platins kitą literatūrą liečiančią Lietuvą ir jos interesus.

Mūsų darbas bus paruošti Lietuvius profesionalus ir šiaip nusimanančius ir pinigingsus Amerikos Lietuvius važiuoti-gryžti į Lietuvą apsigyventi, kad mūsų apteriota šalis nebūtų užvesta svetimų gaivalų, kuriems Lietuviai gali tekėti bernauni.

Šių ir kitų darbų kurie dar atsiras vykdyti dabar ir ateityje reikalinga tautiniai sutipratusių Lietuvos paramos.

Mokėkit savo duokles į Lietuvai Vaduoti Sąjungą reguliariai, prisiųskit savo stambesnes aukas LVS darbams ir aukas specialiams LVS tikslams.

Aukų siuntimui naudokit šia me puslapyje telpanti kuponą.

BENEŠ VYKS PAS STALINĄ

Ilgai atidėliota kelionė Čekoslovakijos prezidento Benešo į Maskvą įvyks netrukus. Beneš vyks pasirašyti su Sovietais 20 metų militarinę sutartį. Ta sutartis taikoma apsaugoti Čekiją nuo Vokiečių agresijos.

Kadangi Čekų prezidentas nori gauti Sovietų apsaugą, jo tikslas yra įvesti bolševikus į Centralinę Europą, tokią sutartį pasirašius.

Čekai patyrė kas yra Hitleris ir jo naziai; gali gauti progą patirti ir kas yra Stalinas su jo komunistais.

TĖVAMS ir mokytojams išleista įsakymas raportuoti Vokiečių darbo įstaigoms kai vaikai baigia kokią nors mokyklą, kad ir pradinę.

Senovinis ir Moderniškas Susisiekimas Italijoje

Italijoje, greta moderniškausių lėktuvų matosi dar ir primityviška susisiekimo priemonė — jaučiais traukiami raitai. Vaizde parodoma ukinkinai gelbsti apvalyti lauką kurį Alijantai paėmė naudoti lėktuvams nusileisti. Italijoje ukinkystė stovi žemiau negu Lietuvoje ir ukinkinai biedni.

1943 Metas - Jubilejinis Metas - - Lietuvos Laisvinimo Metas!

PADARYK NEPRIKLAUSOMYBĖS 25 METŲ SUKAKTIES ATMINČIAI AUKĄ

KUGIO MUGIO SPECIALES PASTABOS

KIEK mūsų liaudyje nepastebėtų brangenybų! Iš Redwood City, Calif., pavyzdžiui, pranešama apie mirtį Simono Pempės, kilusio Lietuvoje iš tos pat vietos iš kur paeina pirmutinis pragarsėjęs Amerikos Lietuvos stiprusis Antanas Kundrotas — Sundakų k., Dzukijoje. Velionis Pempė pasižymėjo, per 33 metus gyvenimo Amerikoje, susirinkdamas filosofinio ir mokslinio turinio knygynėlį, įkainuojamą \$7,000! Nedaug net mūsų inteligentų sudaro tokius knygynus.

APIE KNYGYNUS kalbant, pastebėjome New Yorko Lietuvos Klubą susirūpinant senai skaudamu klausimu: įkurimu Amerikos Lietuvos Archyvo-Knygyno, kuriame būtų surenkama visi Amerikos Lietuvos spausdiniai ir veikėjų laišškai-rankraščiai. Kliutys aiškios: reikia pastovios, amžinės pobūdžio tvirtos įstaigos, ar organizacijos, kuri tokį Knygyną galėtų globoti. Antra, reikia lėšų ir vietos (patalpų). Tuo tarpu, mūsų senieji veikėjai miršta, laikraščiai užsidarinėja — ir spausdiniai nesugrąžinamai nyksta.

KOKIA BUS Lietuva po karo? Neramių žinių paveiktas, Meškutis Brooklynio Amerikoje rašo: "Lietuva, prieš apvogta, naikinama ir smaugiama, ar berasim tave gryž? Jei rasišim tai kokią? Ar bus dar

gyvais bent 10 nuosimtis žmonių? Tėvynė, ar bepažinsim Tavo veidą, žiaurių priešų nualintą, bombomis, apkasais išraižytą? Ar berasim tą vietelę kur gimėm, augom. Pagaliau, ar begalėsime kada grįžti į tėvynę?"

Tai klausimai-liudnos godos visų Lietuvoje gimusių Lietuvos, kurie trokšta dar sykį atkankyti laimingos kudiakystės vietas.

DETROITIEČIAI, da ugiuasia Dr. Jonikaičio patriotiniu subruzdumu, sudėjo jau \$560 Lietuvos Atstovybei Londone palaikyti. Gerbiame Chicago gydytojai, ar galite pasivyti (ar bent susilyginti) su Dr. Jonikaičiu pasidarbavime savo tautos gerovei?

J. P. TUINILA, Bostonietis veikėjas, savo lėšomis išleido E. Devenienės kalbą apie Lietuvos tremtinius Sibire, pasakytą Pittsburgho konferencijai. Amerikos Lietuvos Taryba, kuri tą konferenciją šaukė ir susilaukė \$7,000 aukų iš visuomenės "Tarybos reikalams", tuos dolarius dabar iš vieno delmono į kitą kilnoja, ir vėl saldžiai užmigo.

Brooklynio tautininkai pradėjo vąj sukelti pinigų Rytalų. Tuo tarpu, mūsų senieji veikėjai miršta, laikraščiai užsidarinėja — ir spausdiniai nesugrąžinamai nyksta.

KOKIA BUS Lietuva po karo? Neramių žinių paveiktas, Meškutis Brooklynio Amerikoje rašo: "Lietuva, prieš apvogta, naikinama ir smaugiama, ar berasim tave gryž? Jei rasišim tai kokią? Ar bus dar

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGOS CENTRO ŽINIOS

Aukos Knygai ir LVS Reikalams

Lietuvai Vaduoti Sąjungos centras gavo šias naujas aukas:

Mrs. J. J. Bielskis, iš Los Angeles, Cal., knygai 5.00
Jonas P. Tuinila, iš So. Boston, Mass., knygai 5.00
Jonas Verbela, Cleveland, Londono Atstovybei 5.00
K. Demikis, New Britain, Ct., Lietuvos reikalams 5.00
Antanas J. Fretikas, Kauton, Ohio, kygai 5.00

VOKIEČIŲ komisaras Lietuvoje išleido įsakymą kad visi asmenys nuo 15 metų ir viršaus turėti prie savęs asmens pasą. Pripažystami tinkamais seni Lietuvos pasai.

Alekas Banys Aukauja \$25 Bušiniam Visuotinam Seimui

Clevelandietis Alekas Banys, per 25 metus darbuojantis Lietuvos gerovei ir laisvei, yra vienas iš keleto kurie atiduoda viską Lietuvai. Budamas paprastas darbininkas, Alekas Banys pralenkia daugelį žymiai pasiturinčių Lietuvos žmonių mimm mūsų tautos reikalų. Tik šių metų bėgyje asmeniškai suaukavo per LVS \$109 ir dabar paukavo dar \$25 bušimam Visuotinam Lietuvų Seimui, Lietuvos žmonių šelpimui. Tuo budu jo aukų suma šymet siekia \$134.

Kitais metais irgi nemažiau yra sukęlęs įvairiais būdais. Alekas Banys yra LVS 1-jo skyriaus Clevelande narys ir organizatorius.

K. Demikis, iš New Britain, Conn., kurio penkinė šiame numeryje skelbiama, yra taip pat gausus aukotojas: jis prisijungia jau kelintą penkinę šių metų bėgyje.

IR PRANCUZAI NEPATENKINTI

Algiers, Afrikoje veikianti Prancūzai parodė pasipiktinimo kad Maskvos konferencija nieko nekalbėjo apie Prancūzijos likimą. Nežiūrint kad Gen. De Gaulle yra Maskvai draugingas, ir jis yra narys komiteto Prancūzijos atsteigimui, apie Prancūzijos ateitį nieko neužsiminta.

Kurie jau esat aukavę Lietuvai Vaduoti Sąjungai anksčiau kelis dolarius, dabar pasiryžkit baigti sudaryti \$25.00 sumą. Kurie aukojot didesnes sumas, būtinai padarykit sau atmintinę auką LVS. dabar — pridėdant dar kelis ar keliolika dolarių.

Siųskit savo auką dalimis — po penkinę dabar, ir iki Vasario 16, 1944 metų, jei anksčiau negalit, suaukokit savo \$25.00 sumą. Tai bus jūsų graži atmintis šiam Istoriskam Metui.

Kad Lietuva vėl būtų Laisva ir Nepriklausoma, L. V. S. Centro Valdyba

L. V. S. CENTRAS 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Auką siunčiant iškirpkit ir išpildykite šį kuponą:

LIETUVOS REIKALAMS AUKA

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas
LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu auką: \$..... Lietuvos Atstovybei Londone
\$..... Knygai "Timeless Lithuania"
\$..... Lietuvos Karo Nukentėjusiems
\$..... L.V.S. nario mokesčiui
Viso: \$.....

Vardas ir Pavardė.....

Miestas..... Valst.....

Šį KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŲSKIT LVS. CENTRUI

Aukas ir prenumeratas knygai siųskit adresu:
LVS Centras 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

DR. OWEN J. C. NOREM'O

U. S. A. Ministerio Lietuvai

LIETUVOS ISTORIJA

TIMELESS LITHUANIA

KNYGA IŠEIS ANGLIŠKOJE KALBOJE
300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA

DR. NOREM'ui BUVO LEMTA SAVO AKIM MATYTI IR ĮVERTINTI SMUGIAI, SUDUOTI LIETUVAI 1938—1940 METAIS. Mums yra brangintinos tos jo, kaip pašaliečio, bešališko liudytojo, kringtos pastabos. Autorius savo knygoje iškelia aiškų naujų faktų, dar nežinotų viešumai.

Dr. Norem rašė ne tik susidomėjęs, bet ir įsimylėjęs Lietuvą. Ta jo budo savybė tačiau nekludė jam vaizdinti įžūretus dalykus taip kaip jie atrodė.

SIŲSKIT SAVO AUKĄ ŠIADIEŲ

Kas duos \$5.00 ar daugiau gaus vieną knygą

Aukos priimamos nuo \$1 ir aukščiau. Davusieji \$5.00 ar daugiau gaus knygą. Aukotojų vardai tilps knygoje.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

Trys Trijų Didžiųjų Proklamacijos

Maskvos trijų didžiųjų galybių konferencijos paskelbtame pranešime beveik du trečdaliu teksto užima trys deklaracijos, nestokuojančios propagandinio tikslo, Anglijos, Amerikos ir Rusijos valdžių pasirašytos, skirtos trims valstybėms. Ne pro šalį jos panašinti skyrium.

1. PROKLAMACIJA ITALIJAI, išdėstyta septyniais paragrafais. Tai instrukcija tarybai prie Alijantų okupacinės militarinės valdžios. Tarybą sudarys Amerikos, Anglijos ir Rusijos atstovai. Joje taip pat dalyvaus Prancūzų Vadovimo komiteto, Jugoslavijos ir Graikijos valdininkų po vieną. Taryba patars kaip atkurti Italijoje demokratiją, arba, tiksliau sakant, kaip ten galutinai sunaikinti fašizmą.

Pirmas proklamacijos deklaracijos punktą reikalauja kad vyriausybė (Badoglio?) būtų papildyta nariais iš visų priešingų fašistams partijų, kurių esą bent šešios. Jų tarpe komunistų partija, pati veikioji ir stipriai remiama trečiojo internacionalo, kad ir numarinto Maskvoje, tačiau visame pasaulyje tebegyvo. Dar klausimas kuo vertesnis komunizmas kad proklamacijos persamas į vyriausybę, ir kuo blogesnis už jį fašizmas? Abi tos partijos juk į vieną galą eina: prieš demokratinę santvarką.

Kiti paragrafai kalba apie priemones kovai su fašizmu: fašistai turės būti pralaužti iš administracijos ir iš visų viešojo pobūdžio organizacijų; fašistinės įstaigos uždarnos, fašistai, pasireiškę savo darbuose žiaurus, turi būti atiduoti į teisingumo rankas.

Vietoje fašizmo norima staugi įvesti demokratizmas. Labai puikus sumanymas. Tačiau kyla visa eilė abejonių ar jis seksis įvykdyti, padedant margai svetimsalių talkai ir vadovaujant svetimi militarinei pajėgai. Pirmiausia peršasi klausimas ar Italų tauta, gyvenanti sunkiausioje sukrėtimo, nepasipus "nužeminta ir įžeista, kad jai okupacinė valdžia diktuoja vidaus santvarką, tegul ir demokratine. Spauda ilgai diskutavo Ašies kraštų perauklėjimo problema. Mokslininkai, pedagogai ir rimtieji laikraštininkai pasisakė kad persiauklioti gali tik pati tauta, kad svetimieji del daugelio priežasčių nesugebės išspręsti politinio auklėjimo problemos. Svetimieji vistik bus auklėjamųjų laikomi priešais. Demokratija išauga iš vidaus, o ne iš viršaus spaudimu.

Dar keisčiau atrodo kad Italijos demokratijai globoti pristatytas diktatorinio krašto kaip Rusija prižiūrėtojas, pristatyti Jugoslavijos ir Graikijos valdžių atstovai, — valdžių in exile, kurių, kaip nedemokratinų, nori atsikratyti namie palikusieji piliečiai, kovojantieji prieš Vokietiją ir jos talkininkus. Šitas keistumas visur bus pastebėtas.

Toje pat Amerikoje valstybinės teisės profesoriai riša bolševizmą su fašizmu. Žurnalistai dar neseniai laikė per vieną bolševizmą, fašizmą ir nacionalsocializmą. Buvo čia lyg ir visuotinė nuomonė kad bolševizmas fašizmo ir nacionalsocializmo tėvas. Kaip gi dabar laikyti baltu daiktu kas vakar buvo laikoma juoda? Kas gi patikės tokiu staigiu persiorientavimu, kad ir kažin kaip gengtųsi tikrinti diplomatų gudroji propaganda.

Italai, kaip ir Prancūzai, politikoje išsišakojo daugybę partijų; jų vyriausybės, daromos koaliciniais pagrindais, pasizymėdavo mažu pastovumu. Po pirmo pasaulinio karo, paskirus ekonominei Italijos buklei, jos parlamentarizmas su-

braskėjo. Krašte kilo streikų, pasireiškusių visokiais smurtais, įsigalėjo komunistai, siekė "proletariato diktatūros", paėmė socialinę tvarką. Taip riedant gyvenimui, liberalinė vyriausybė nebeįstengė suvaldyti minių. Valdžios nusilpimas mynė kelią juodmarškiniams su Mussoliniu priešakyje. Vietoje siektos proletariato diktatūros atėjo fašizmo diktatura. Panaši istorija atsitikėjo paskiau ir Vokietijoje. Komunizmas ir čia užraugė nacionalsocializmą.

Per šį karą Italija bus dar smarkiau ne kaip per aną nuallinta ir išniekinta, del to rasis ten begalės skurdo, pasirodys pykčio valdžiai ir valdančiam visuomenės sluoksniui, kam įvėlė kraštą į pražūtingą karą. Visuomenės sąjudis pasuks į kairę. Patys kairieji komunistai, einą demokratiniiais šūkais prieš demokratines santvarką, jie ir patys didieji fašistų priešai, jų konkurentai. Abiejų valdymo metodai panašūs. Komunistai turės stiprų rėmėją, galingos Rusijos atstovą proklamacijos sudarytoje taryboje. Del to jiems bus lengva paimti vadovybę priešfašistinėje šešių partijų koalicijoje. Tačiau partijos sutaria kol buna opozicijoje, o kai susimeta į vyriausybę, jų santarvė pasibaigia. Ima rietis ir varžytis del pirmenybės. Į tai rodo prieškarinės Europos koalicinių vyriausybių pavyzdžiai.

Jei taip atsitiktų, tai Italijos demokratija, svetimųjų milijonų valdžios diriguojama, būtų galutinai sukompromituota, ir Italija, iš jos pasitraukus Alijantų kariuomenei, skendėtų anarkijos tvane. Jau dabar priešfašistinės partijos veik visos nori atsikratyti monarchijos. Badoglio pataria karaliaui atsisakyti. Likti tuščia vieta. Kairiniai nori buti respublikos, dešininiai nori įsteigti regentą ir tokiu būdu del laiduot sostą tai pačiai dinastijai ir numato ateidai mat, žametį karaliaus anuką. Partijų tampymasis jau prasidėjo. Sforza, kadaise buvęs liberalinės Italijos ministeris, pareiškė nesutikšias eiti į Badoglio vyriausybę. Tat ir šiam gali tekti pasitraukti į šalį. Jam pasitraukus, prasidėtų partinių rungtynių del valdžios eksperimentai. Sunku rasti išvargintai ir nužemintai Italų tautai vyriausybę kuri vien demokratine formula pagydytų jos kruvinas žaizdas. Nėra abejojimo kad netrukus ir radikalinės partijos kaltins už nepasisekimus alijantų okupaciją.

Du Aukštieji Vadai

Britų admirolas Sir Andrew Browne Cunningham, naujai paskirtas Britų vyriausias jūrų laivyno vadas, susitinka su Amerikos Generolu Dwight D. Eisenhower'u, kuris vadovauja Alijantų žemės jėgoms Italijoje.

Visa tatau įsidėmėjus, atsimena Churchill'o pasakyti žodžiai kad Italai vidaus gyvenime tegul vartosi savo pačių sunkoje-sose. Bet, kaip matome iš proklamacijos, jis pakeitė savo nuomonę: sutiko kad Italai būtų pavartyti alijantų demokratijos šūpinėje.

Proklamacija Italijai gal but siekia įspėti Vokietiją kad jos nacionalsocializmas bus dildomas su pagalba demokratizmo taip kaip Italijos fašizmas. Vokiečiai gali buti jos paveikti dvejopai: vieni nusims ir gal lauks demokratizmo pamokų iš Alijantų, kiti dar labiau užsikirs ir smarkiau priešins, toliau kariaus, kol sunkniūs.

2. DEKLARACIJOS POBUDŽIO PROKLAMACIJA AUSTRIJAI

Austrijos aneksija, smurtu įvykdyta Vokietijos 1938 metų Kovo 15 d., dabar panaikinta. Austrija turi atgauti turėtą laisvę, tačiau ji kaltinama dalyvavimu kare Vokietijos pusėje ir raginama bent dabar pasipriešinti Vokiečiams. Politinė ir ekonominė gerovė verčia Austriją, — sako proklamacija, — į artimesnius santykius su kaimynais (spėk — su mažaisiais — Čekoslovakais ir Jugoslavais).

Ar Austriai apsidžiaugus tokią proklamaciją nelengva įspėti. Reikia įsivaizduoti paaiškinimo jų praelytę. Per pirmąjį pasaulinį karą išdraskius Austriją-Vengriją, jos didžioji žaliavų ir pramonės dalis (su 3 milijonų Vokiečių priedu) atiteko Čekoslovakijai. Nukarpytoje Austrijoje liko 7 milijonų gyventojų, iš kurių du milijonai buvo mieste Vienoje. Austrija buvo lyginama į sutvirtinimą su didele galva ir silpnomis kojom. Viena, didžioji valstybės sostinė, seniau socialio mito iš visų savo provincijų, pasakum, nuo jų atskirta, pasijuto sunkiausioje būklėje. Alkanų bedarbių nerimavimai, pasiturinčių žmonių nubiednėjimas, galutinis finansų pakrikimas visame krašte buvo priežastis vyriausybės negalavimų, visuomenės suirimo, demokratinių valdžios nusilpėjimo ir pašlijimo į autoritetinį režimą.

Pairus finansams, Austrija šaukėsi Tautų Sąjungos pagalbos. Durdama savo siaurose ribose, kad ir neleidžiama Versailles sutarties, ji slijo savo simpatijomis į Reichą. Pirmas socialistų vyriausybė, paskum ir katalikų vyriausybė ruošėsi užmegsti artimus santykius su demokratine Vokietija, tvarko-ka Veimaro konstitucijos pagrindais, tačiau neatšaidant Austrijos savarankiškumo. Bet įsiviešpatavus Hitleriui Austriai (bent jų dauguma) visai nebe-norėjo šlietis į Vokietiją. Hitleris smurtu juos prisijungė į Reichą.

Šis karas visur buvo sustiprines tautinį žmonių jausmą. Austriai, kad ir prisirišę į savo valstybės tradicijas, yra betgi Vokiečiai ir gliai jaučią savo kilmę ir kultūrinį ryšį su Reichu Vokiečiais. Kai Reiche bus subankrutintas nacionalsocializmas ir jei ten įsigalės po karo demokratine dvasia ir demokratine santvarka tai Austrija, jei būtų jai leista apsisprendimo pagrindus pasisakyti į kuriuos kaimynus ji nori šlysti tai pasirinktų greičiau Bavariją ar visą Vokietiją, nekaip ji nemėgstamus Slavus, — Jugoslavus ir Čekus su Slovakais. Bet laisvas pasirinkimas jiems tiktai svajonė: čekoslovakų geografinė padėtis verčia juos priešintis Austrijos sušlijimui su Reichu, ir Jugoslavi (Kroatiai, Slovėnai ir Serbai) nepakeičia šalia savęs sureichinto kaimyno. Bet Austriai, paklausę deklaracijos raginimo, gali tikėtis kad Alijantai netaikintų

Naujoviški Aprangalai Jureiviams

Naujoviški apangalai Amerikos karo laivų jureiviams, visai lengvo svorio, nesveria nei 4 svarus. Jie apsaugo jurivius vandenyje nuo mažų plukantių dalykų kurių paplinta vandenyje po laiko susprogrinimo, išgelbsti nuo nuskendimo, nuo povandeninių sprogimų. Uždengia žmogų visą, išskyrus veidą ir rankas.

jiems tų spaudimo priemonių kurios būtų taikomos Reichui. Taigi deklaracija gali paveikti Austrus, kaip buvo paveikti Italai, atsiriboti nuo Vokiečių pasipriešinimu Hitleriui.

3. PROKLAMACIJA PAŽADĖJUS BAUSTI HITLERININKUS IR JŲ TALKININKUS

Hitlerininkai ir jų talkininkai, pridrie žiaurumų, bus išduodami teismams tų kraštų kur tie žiaurumai įvykdyti. Įvardintieji kraštai yra šie: Rusija, Lenkija, Čekoslovakija, Jugoslavija, Graikija, Norvegija, Danija, Olandija, Belgija, Luksemburgas, Prancūzija ir Italija. Nesuminėta nei Albanija nei Pabaltijo kraštai. Toks jų nutylėjimas daug pasako. Hitlerininkų žiaurumai, padaryti tuose kraštuose, gal pavesta Rusijai teisti ir bausti?

Toks trijų galybių vadų jungtinis atsisaukimas gali išgąsdinti Hitlerininkus ir jų talkininkus ir atgrąsinti nuo tolesnių žiaurumų. Pirmas žmonės manė kad karo nusikaltėlius teis neįima koks tarptautinis teismas, kuriam nesurasta pagrindų. Dabar tas klausimas lengvai išspręstas: karo nusikaltėlius teis tie kraštai kur padaryti nusikaltimai. Tai jau aišku. Bet ar įmanoma bus tokią teismo procedurą įvykdyti?...

Šia proga atsimena Lenkų Sikorskio vyriausybės iškelta viešai byla del Lenkų karininkų išsūdymo Rusijoje. Ji pasibaigė skandalu: Rusija nutraukė diplomatinis santykius su Lenkija, sudarė Lenkų komitetą, kaip ir kitą Lenkų vyriausybę, Maskvoje, ir įsteigė vieną kariuomenės divizioną, Lenkiska pavadintą.

Nugalėtojo niekas nedrįs teisti, bet istorijos teismas tikrai tars savo žodį.

V. S.—kis.

KAS platina Dirvą. — tas platina apšvieta.

PUIKŲS LIETUVIŠKI Kalėdiniai Sveikinimai

PO 10c vienas

12 UŽ \$1.00

6 už 50c.

3 už 25c.

Jau gaunamos Dirvos Administracijoje daugybė puikių Kalėdinių sveikinimų-laiškų, kuriuos galite užsisakyti tuojau, anksti prieš šventes. Mažiau 6 į kitus miestus nesiunčiama.

Mažiau \$1 siųskit pašto ženklais po 2c ir 3c.

DIRVA

6820 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

KIBIRKŠTYS

Rašo Titnagas.

LAIKAS nuo laiko Sandaroje pasirodo su savo tirada tu las socialistėlis palindęs po sandariečio kauke, kuris puola tautininkus už tai kad jie nelenda į socialistiniai-klerikalinį varžą, į kurį Sandara su savo "demokratiniais" vadais yra sulindus.

Sandaros nr. 43 tas "Sandarietis" bando pats sau išsiakinti savo sapnų-spėjimą kas yra tas Titnagas kurio kibirkštys skaudžiai kerta į tokių "sandariečių" akis. Tačiau jam nepavyko, nes Dirvos Titnagas nėra tas Titnagas kuris pasisavinęs kito slapyvardį, laikas nuo laiko pasirodo Sandaraj su tokia pat tirada prieš tautininkus kaip ir "Sandarietis".

"SANDARIETIS" pareiškia: "Mes jau esame sakę ir dabar pakartojame kad Sandara dirbo, dirba ir dirbs su visais tais kurie tik dirba ir dirbs Lietuvos labui. Tuo tarpu tautininkai gali sėdėti ir purkšti prieš sandariečius, kaip katė prieš šunį".

Aš čia pacitavau to "sandariečio" perlus kad parodyti to žmogelio rimtumą: jis nepajiegdamas rimtais faktais įrodyti kiek Sandara viena ir su savo partneriais socialistais ir klerikalais jau yra nudirbus Lietuvos labui, griebiasi plus-tis.

Čia tai ir pasitvirtino faktas kad to "sandariečio" sąžinė ne tik nerami bet ir nešvarta, nes su švaria sąžine žmogus niekad nesiplusta.

JEIGU Sandara jau yra ką nors gero nudirbus Lietuvos labui tai kodėl "sandarietis" nepasako ką ir kiek nudirbus?

Ką ir kiek tautininkai jau yra nudirbę Lietuvos labui ir kaip jie dirba jau nekartą yra pasakę ir įrodę.

Tautininkai į savo fondus yra sukėlę apie \$10,000.

Tautininkai tais fondais leidžia Dr. Norem'o knygą "Ti-meless Lithuania", kuri viena atsvers Sandaros ir jos partnerių kada nors nuveiktus kov-

vietinių Respublikų Sąjungon. Lietuva dabar siekia sugryžti į turėtas pozicijas. Ji nori atsteigti nepriklausomą Lietuvą, su Klaipėda, su Vilniaus kraštu. Aišku, Lietuvių tautos viena, savomis spėkomis, čia nieko nepadarys, kaip nepadaryti tautos gerovei reikalingus kraštus, kaip Klaipėdos uostą ir Vilnių. Tos politikos pagrindas — nepriklausoma Lietuva. Jei nepriklausomos Lietuvos nėra, nėra nei Lietuvos užsienio politikos.

Kas nutiko Lietuvai neturinčiai ganėtinai spėkos aukščiau minėtų užsienio politikos tikslų? Pirmiausia pagrūmojo Lenkija, kuri gavo diplomatinis santykius ir Vilniaus kraštą. Po to, pagrūmojo Vokietija ir atplėšė Klaipėdą ir Klaipėdos kraštą. Galiausiai, pagrūmojo Sovietija ir okupavo Lietuvą, padarydama iš jos "Tarybų Lietuvą", įjungtą Sovietų Sąjungon.

Tokių būdu, M. J. Lubenai, ir visiems kurie nori Lietuvą atsteigti kaip iš prigimties ir iš fakto **nedrauginga** Sovietijai kaimyną, privalo visuomenės už tokia "cordon sanitaire" politiką Rytų ir Vidurio Europoje? Europa, tokiu būdu, būtų skaldoma į du "itakos ratus". Viename ponaujtu Rusija, kitame Anglija ir jos talkininkė Amerika. Tai būtų paruoša kitam pasauliniam karui.

M. J. Lubenas, matyti, suprato mano pareiškimą apie draugingumą (užsienio politiką) Sovietijai kaip po sutikimą savito Lietuvių tautos vidaus gyvenimo ir kultūros palaidojimui, ir Lietuvos virtimą Rusu. Ne apie tokį draugingumą aš turėjau mintyje, ir jei tautos dvasia reali ir gyva, niekas jos nepalaidos.

Vyt. Sirvydas.

•BRITANIJOJE naudojama važinėjimui net 8,000,000 divirčių, Vienas išpuola del 5 gyventojų, kaip Amerikoje automobiliai.

kios ten darbu Lietuvos labui.

Tautininkai per savo centrą Lietuvai Vaduoti Sąjungą jau yra pasiuntę \$500 Lietuvos Atstovybei Londone, kurią vadovauja B. K. Balutis.

Tautininkai per LVS skyrius tai pačiai Lietuvos Atstovybei Londone taip pat pasiuntė nemažiau \$600.

Tautininkai per LVS centrą yra paaukavę \$200 pargabimui iš Stalino katorgos p. Čarneckienės ir jos 5 vaikų.

Kiek tautininkai per savo centrus jau yra nudirbę Lietuvos labui visokių kitokių darbų čia nėra galimybės nei suminėti.

LAI "sandarietis" pasako su tyra sąžine kiek Sandara yra ką nors padarius gero Lietuvos labui, jeigu taip giriassi?

Jei to nepadarysi tai tavo paties žodžiai gryš tau atgal: "Tuo pačiu sandariečiai gali sėdėti ir purkšti prieš tautininkus kaip katė prieš šunį".

Tokie kaip tas "sandarietis" ir yra tie pentakolumnistai ir sabotaznikai tautinio veikimo.

TOLIAU "sandarietis" pasigyręs kad sandariečiai seka savo vadus kuriuos jie pasirenka kas du metai, klausia: "O gal ir Titnagas norėtų kad sandariečiai sektų paskui jį ir paskui jo dvasios vadą—trijų pėdų milžiną."

Kad sandariečiai pasirenka savo vadus ir juos seka tas tiesa, kaip lygiai tiesa kad jų tie parinkti vadai veda juos prie socialistų, kuriems Markso idealas yra artimesnis negu tautininkams ir nepakeliui.

Tautininkai seka savo vadus nežiūrėdami kiek jie pėdų turi. Tautininkų vadų milžiniškumas yra jų tautinis idealas, tauta ir tautybė.

"SANDARIETIS" pasigyręs kad "sandariečiai nėra smurtininkai ala p. Titnagas" (lyg juos kas būtų tokiais vadines), ir kokie jie geri "demokratai" sako: "Nors jis gyvena demokratiškoje šalyje, vienok neseniai jis net per kelis A. L. numerius kaip įmanymdas ją niekino."

Čia ir vėl "Sandarietis" paleido šūvį ne į tą taikinį, nes Titnagas nei slapyvardžiu nei tikru savo vardu jokio rašinio nėra rašęs A. L. nei demokratiją girdamas nei ją "niekindamas", kaip "sandarietis" sapnuoja.

Aišku kad "sandarietis" nepažysta Titnagą, o turėdamas kokį piktumą ant žmogaus kurio jis nemėgsta bando nekaltai pirštu durti jam į akį. Šitaip tai negražu ir nesąžininga.

ANT GALO "sandarietis" sako: "Kaslink tautininkų ir jų nuveiktų didelių darbų tautai pats Titnagas pasako kad tik patys tautininkai ir tie kurie juos sekė ir rėmė džiaugiasi jų darbas, o niekas kitas — nei Lietuva, nei Lietuvių tauta".

Taip ir dabar Titnagas pakartoja kad tautininkai ir jų rėmėjai džiaugiasi tautininkų nuveiktais darbais Lietuvai ir Lietuvių tautai, tik pavydu dego tokie pentakolumnistai ir sabotaznikai kaip tas ponas "sandarietis".

Paties "sandariečio" žodžiais tarant, "Ir jeigu 'sandariečiai' nepakeis savo taktikos tai neužilgo to vardo kratysis kiekvienas padorus Lietuvis, kaip šiandien kratosi fašizmo, nazizmo ir bolševizmo".

Tai traici priklauso ir tas ponas "sandarietis", kuris taip nervavosi ta savo plepalogija.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartu į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

"MARGUTIS"

6755 So. Western Ave. Chicago, Ill.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

PO Maskvos konferencijos, Lietuvos ir jos kaimynių Pabaltijo šalių likimas paliko toks neišsprendęs kad kai vieni tautybės ir rašytojai nusako jog palikimas tų šalių klausimo "atviru" duoda joms viltis ateityje, kiti jau rašo ir tikrina buk toms šalims jau "galas" ir Rusija jas pasiimsianti kaip tik pajėgs į jas įsiveržti.

Maskvos agentai džiaugsmingai nurodo kad Sovietai daugiau laimėjo negu tikėjosi.

Lietuvos Ministeris P. Žadeikis savo pranešime padarytame spaudos atstovams Washington, tuoj po pasirodymo žinių apie Maskvos konferencijos išdavas, pasakė "Skaites Maskvos konferencijos išdavas 'impressive and significant', ypač tuo atveju kad grynata prie 'collective security' idėjos ir kad Atlanto Carterio principų galybė, su kuria tampriai rišasi Lietuvos išlaisvinimo visos viltys, išlaikė Maskvos kvotimus. Lietuvos Ministerio manymu, nepriklausomos ir demokratinės Lietuvos Respublikos atsteigimo problema esminiai nėra pasikeitus, bent nėra pablogėjus. Kiek pati Maskva parodys čia prielankumo paaiškės vėliau".

Žinoma, jokio prielankumo iš Maskvos tikėtis nėra ko — kaip iš vilko kad pasigailėtų eriu. Maskvos tikslai per daug jau žinomi, ji net gana drąsi statyti reikalavimus Amerikai ir Anglijai, nuo kurių ji priklauso, ne tik Pabaltijo tautų grobio atžvilgiu, bet ir kitais, didesniais, net pačios Amerikos ir Britų interesus pažeidžiančiais klausimais.

* * *

Kurie džiaugiasi kad Sovietai jau "gavo" Pabaltijo šalis, remdamiesi tuo kad jokios formulos nebuvo priimta tų šalių klausimu, iš kitos pusės privalo pažinti kad jokios formulos nebuvo priimta ir Rusijos atnešime į Japoniją šio karo metu, kuomet Japonija yra didžiausias Amerikos ir Anglijos karo priešas. Nors del Vokietijos priimta sutarimas kovoti "su mūsų bendru priešu", del Japonijos nieko nepasakota.

Nieko nepasakota ir apie Prancūziją. Iš to išeitų jog Prancūzija turės palikti Vokiečiams — ar kaip kitaip?

Iki S. Valstijos formaliai nepripažinusios Lietuvos Maskvai, tol yra vilčių ir jų nenustokime. To pripažinimo, reikia tikėti. Maskva nesulauks. Tuo tarpu išsivystys kas nors naujo.

* * *

Rusų armijos, kaip paskiausi pranešimai sako, randasi apie 50 mylių nuo Latvijos sienos. Tai apie toks tolis Estijon ir Lietuvon. Jeigu tik Rusai išstums Vokiečius iš Rusijos, reikia tikėtis Lietuviai, kaip ir Suomiai, Estai ir Latviai, taip pat ir Lenkai, darys žutbutinius pasiaukojimus savo tėvyne nuo Rusų ginti. Pasikartas tas kas buvo 1919 metais — pačių Vokiečių ginklais, juos atėmę, žmonės šoks pastoti bolševikams kelia. Juk tai nebus vienos Lietuvos likimo klausimas, bet visų tų tautų kurias bolševikai nori pavergti.

Reikia tik narsaus pasipriešinimo — o to galime tikėtis netruks savo žemei nuo tų laukinių Aziatų ginti, — ir turės kas nors — kad ir pati Amerika ir Anglija, padaryti intervenciją, sulaukyti karą ir žmonių skerdimą — nekaltų žmonių, ginančių savo žemę, savo teises ir laisvę.

* * *

Kuo mes Amerikos Lietuviai galėsime pagelbėti? Ar Lietuvos žmonėms nebus teisės gintis nuo Rusų, del to kad Rusija yra Amerikos karo bendras? Amerika nebus tokia nežmoniška, ir mums reikia būti pasiruošusiems daryti visą galimą spaudimą į Amerikos atskirus vadus, valdžios narius ir į patį State Departmentą kad Lietuva būtų užtarta ir išgelbėta.

Juk mes turim didį ginklą mums duotą į rankas — paties Prezidento Rooseveltto pasaulyje išreklamuotą Atlanto Čarterį.

Nereikia ir dabar laukti ir atidėlioti, reikia ir dabar siųsti savo Kongresmanams ir Senatoriams prašymus ir raginimus kad būtų pildomas Atlanto Čarteris, nes jis padarytas ne tik Amerikai, ar Anglijai, ar Rusijai apsaugoti ir ypač Sovietų žemes išdidinti, bet ir mažoms tautoms laisvę ir nepriklausomybę užtikrinti.

SENATAS pasiskubino užgirti Maskvos konferencijos pastangas, priimant rezoliuciją, 85 balsais prieš 5, kuria suteikia Amerikai galią "prisidėti prie laisvų ir suvereninių tautų įsteigimui ir palaikymui tarptautinio autoriteto su įjega išvengimui agresijos ir apsaugojimui pasaulyje taikos", taipgi Senatas "pripažįsta reikalingu įsteigti artimų praktiškų laikų visuotinę tarptautinę organizaciją, paremtą ant principo lygybės visų tautų mylinčių valstybių, ir atdarą tapti nariams visoms tokioms valstybėms, mažoms ir didelėms, palaikymui tarptautinės taikos ir saugumo".

Pereitą karą Senatas atmetė tokį pat Prezidento Wilsono planą ir Amerika baigus karą tuoj atsiumo nuo tarptautinio bendradarbiavimo taikos palaikymui.

Reikia tikėtis Amerikos pasipriešinimas už užtikrinimą taikos ir apsaugos visoms tautoms lygiai, didelėms ir mažoms, nereikia tikėtis užtikrinimą Rusijai teisių pasivergti tas šalis kurias Stalinas su Hitleriu susitarę griebėsi pavergti 1939-1940 metais.

*SALDAINIŲ produkcija Suv. Valstijose 1941 ir paskui 1942 metais viršijo 2,500,000,000 svarų kas met. Virš 10 nuos. 1942 metų produkcijos buvo nupirktas tieiog militariškų pirkėjų, kita dalis pirkta iš tarpininkų.

KAS KĄ RAŠO

(Spaudoje Pasidairius)

Rašo Vyt. Širvydas.

Taip Reikia

Taip vadinamas Polish Research Centras Londone išleido Anglišką kalbą "The Story of Wilno", kur, tikrai, grynai Lenkų "pasaka". Kun. Prunkskis ta proga sako:

"Propagandos del Lietuvos ir pasirošimo Taikos konferencijai, Lietuviams reiktų irgi daugiau pasidairuoti".

Tiesa, reiktų, bet kas dirbs? Katalikų Federacijos įkurtas Lietuvių Kultūrinis Institutas šia kryptimi pasibaigė pilnu nepasisekimu, nes neišleista nei vienos doros informacinės knygelės, nors daug pinigų išaiškota. Vieton jiekoti budų bendrai dirbti su tautininkais, kurie vieni rodo energijos, sumanumo ir darbingtono, katalikai susibučiavę saldžiai snuduriuoja su pusgyviais socialistais ir nežinančiais kur stovi sandariečiai.

Kiek Lietuvai Vaduoti Sąjunga ir New Yorko Lietuvių Taryba (kurioje tautininkai dalyvauja) nudirbs Lietuvos naudai, tiek bus Amerikos Lietuvių šio karo metu ir padaryta. Gi garsioji koalicija per du metus buvo margas niekutas — ir tokia pasilik, nes tai jos gimtis, kaip negamtinio kudikio.

* * *

Lietuvos Ekonominė Ateitis

Jono A. Armono straipsnis Dirvoje gražiai nušvietė Lietuvos kooperatyvų vaidmenį. Fusų broliai Lietuvoje per 25 metus pergyveno "katalikišką, liaudininką - socialdemokratinį, tautininką, bolševikišką ir nazišką" tvarką. Ateityje, Armonas sako, Lietuva suks tik kooperatinį keliu, nes žmonės per visas "tvarkas" patyrė kad jų tikriausias draugas buvo — kooperacija.

VILNIUS
(Margalis)

Prabėgo metų, metų daug,
Garbė pražuvo praeities;
Garsingas mūs sostapilis
Užsnuo liudnas, be vilties.

Užsnuo liudnas, be vilties —
Kas jau praėjo, tai sapnai...
Ant sueigu rimty, karsty
Nebeina drąsus milžinai.

Europoje garsus toli,
Kapojes Lenkų, Vokiečius
Nurimo Vilnius... Jo drąsa
Gal jau ant amžių neb'atbus.

Tik nuolat Vilija sriauni
Apsago praeigą drąsiai:
Vaidenas jai laikai seni
Ir verda jos balti kraujai.

Baugi praeivui jos šneka:
Ją girdžiant sudreba širdis —
Nerims bet Vilijos banga,
Vis skelbs senovės paslaptis...
Pabiržė, 1906.

PASIKEITIMAI... (Vacys Siugzdinis)

Sniegulės žėrinčios, sniegulės baltosios,
Naivios, vaikškos liudės! kelia man...
Kam atminimo ateina sukelti jos,
Jei sugrąžinti jau nieko negalima.

Vėjo liuliuojamą ir švelniai nešamą
Pagaunio lupom kaip daiktą šventą,
Bet... ji ištiro jau, liko tik asara,
Ir taja asara į žemę krenta ji...

Kooperacijos keliu einant, išvengiama didelių nelygybių turtuose ir piliečiai pratinami savistoviai, demokratiškai savo bendrus reikalus spręsti.

Darbininkai Žudomi, Kultura Nenyks

Žinia apie areštavimą P. Klimo Prancūzijoje nuliudins daugelį kuriems Lietuvių tautos kultūros dalykai dar rupi. Jis buvo Lietuvos Atstovas Prancūzijai ir laisvas valandas pašventė rašyti Lietuvos istoriją, kurios du tomu jau buvo spaudai pilnai paruošęs. Dirva ragino Amerikos Lietuvius pasirūpinti tą rankraštį nupirkti ir TMD vardu išleisti, bet ši mintis mūsų srovinėje spaudoje pritarimo nerado. Tokiu būdu, bijoma kad Klimo ilgų metų darbą žvėriška nazių policija sunaikins, kaip bolševikai sunaikino jo surinktą Lietuvos Atstovybėje didelį knygyną.

Bet atsiras kiti Klimai ir kiti Lietuviu kultūros tyrėjai kurėjai. Policija žmogaus dvasios sunaikinti negali, nes tai pasaulio Kurėjo padarins!

* * *

Atstovas Žadeikis Valstybės Departamente

Lietuvos Igalios Ministeris p. Žadeikis atsilankė Valstybės Departamente Washington, susipažinti su nauju Valstybės Sekretoriaus padėjėju Edwardu R. Stettiniu, Jr.

Amerikos laikraščiu reportieriams p. Žadeikis pareiškė, Maskvos konferencija nepaneigė Atlanto Čarterio principų ir pabrėžus koletvio saugumo pradus. Tokiu būdu, p. Ministeris tiki, nepriklausomos ir demokratinės Lietuvos atsteigimo klausime esminių pakeitimų neįvyko, o Maskvos tikroji šia kryptimi mintis paaiškėjanti vėliau.

* * *

Apysaka apie Lietuvius

Anglijoje, sakoma, išleista Patricijos Young parašyta apysaka, "Far Flung Seed" (Toli Numesta Sėkla), vaizduojanti Lietuvius pirm 1914 metų išeivybės priežastis ir išeivių gyvenimą Anglijoje. Rašytoja medžiagą, matyt, sėmus iš vietos Lietuviu šeimos pergyvenimų.

NUO KRĖVOS IKI KRIKŠTO

Dr. Z. Ivinskis.

(Tęsinys iš pereinio nr.)

Kai Vytauto santikiai su jo pusbroliais vis labiau įsitempia, Lietuvoje įvyksta svarbus ir tautos atečiai didelės reikšmės faktas, butent, Lietuvos pakrikštyjimas. Šitokiu reikšmingu momentu, kada Kunigaikštija nukreipė savo veidą į Vakarų, atsirado pagaliau proga ramiu būdu, tos kaimyninės ir naujos sąjungininkės valstybės pagalba, pasikrikštyti.

Nors pagonybė dar tebebuvo tvirtai įsikerojus tautos masėse, tačiau, kaip politinio gyvenimo faktai rodė, ir Vytautui ir Jogailai buvo aišku kad ji jau turi eiti į praeitį. Lietuvų tauta jau ir taip per daug buvo pavėlavus priimti krikščionybę, todėl nebuvo tikslo jai spirtis. Žinoma, ant ordino kardo galo nešamas kryžius būtų reiškęs bent dalies Lietuvos attekimą kryžiuočiams. Todel Lietuviai ir jų kunigaikščiai taip ryžtingai purtėsi Vokiečių krikšto, nes jis būtų labai pastatęs į pavojų visos Lietuvos tautos nepriklausomybę.

Buvo dar labai artimas kelias Lietuviams į Rytus. Bet stačiatikiškas krikštas, ne tik būtų išvadavęs nuo tolimesnių kryžiuočių pretenzijų, bet būtų ateityje palengvinęs Rusiškąjo gaivalo visiškai persvarai Kunigaikštijoje. Įginiui Lietuvų tauta būtų visai surusėjus. Ypač tai galima pasakyti žvelgiant iš Muravjovo ir spaudos draudimo gadynės. Juk tada svarbiausias veiksnys kuris Lietuviu liaudies masės daugiausia gelbėjo nuo visomis priemonėmis vedamos ir pigiai ir patogiai brukamos Rusifikacijos, buvo tai Romos tikyba. Ir Katalikų krikštą atrodė Jogailai vienintelė proga priimti iš savo kaimyninės valstybės.

1386 metų Vasario 14 d., kai Jogaila ruošėsi tapti Lenkijos karalium, Krukuvoje buvo pakrikštyta Lietuvos kunigaikščių ir didikų. Antras ir svarbiausias Lietuvos krikšto žygis turėjo būti Lietuviu tautos, pirmoje eilėje bajorijos, pakrikštyjimas. Tai turėjo įvykti 1387 metų Vasario mėnesį Vilniuje. Tokiu būdu Vilnius yra tikras Lietuvos krikščionybės lopsys. Svarbus buvo tai įvykis kai Jogaila 1387 metų pradžioje atvyko į Lietuvos sostinę krikštyti. Idomu kad tame reikšmingame žygyje nebuvo ne tik karalienės Jadvygos bet ir nei vieno Lenkų vyskupo. Tas Lenkijos aukštųjų dvasininkų nerupestingumas buvo simboliškas tolimesniai Lietuviu krikščionimui per Lenkus. Su tam tikru abejingumu, atvykę į Lietuvą vėliau išeiviai kunigai (ypač iš Mozurijos) nesirūpino pramokti vietinės žmonių, t. y. Lietuviu, kalbos, ir daugelį kur jie tapo "nebyliais apaštalais".

Apie patį Lietuviu krikštą Vilniuje teturime labai nedaug žinių. Vokiečių ordinui tas krikštas buvo labai nemalonus ir skaudus dalykas, nes jis vyko be ordino pagalbos. Per du šimtmečius skverbdamiesi į Lietuviu krikštijimo pareigas, dabar kryžiuočiai turėjo piktai iš šalies stebėti kaip Lietuviai nusigręžė nuo Vokiečių misijų. Todel ir Vokiečių metraščiai patį krikšto faktą, pavydo vedami, kaip labai jiems nemalonu, nutyli arba išsireiškia labai trumpai: Lietuviams buvo nesunku krikštytis, nes jie buvo pripratę prie pirčių, arba vėliau sakoma vėl su pašaipa, kad Jogaila del karalijos ir gražios moters leido sau ant galvos užpilti truputį vandens.

Vienintelis platus šaltinis kuris daugiausia apie Lietuviu krikštą rašo, yra Krokuvos kanaaninko Dlugošos kronika, tik ji pasižymi savo šališkumu. Ji pasakoja kaip pirmiausia Vilniuje buvo sunaikinta svarbiausieji senojo kulto dalykai, butent, užgesinta amžinoji ugnis, išskirsta šventieji miškai, išmušta Lietuviu gerbiami žalciai ir gyvatės. Visos ankstyvesnės misijų pastangos turėjo nublankti prieš 1387 metų didį užsimojimą. Bet pasirodė kad atvykusieji Lenku ir Čekų kunigai nemokėjo su žmonėmis susikalbėti. Tada Jogaila ir kiti kunigaikščiai ėmė aiškinti Lietuviu kalba svarbiausias naujojo tikėjimo tiesas. Čia, žinoma, daugiau reikšė ne tiek pats aiškinimo turinys kiek didžiojo kunigaikščio ir karaliaus autori-

tetas. Panašiai vėliau elgėsi Žemaičiuose Jogaila ir Vytautas. Ne svetimų ir nežinomų ateivių nesuprantamos formulės, o valdovo svarus žodis turėjo valdinams daryti įspūdį.

Dlugošo kronika mums pasakoja ir apie patį krikštijimo būdą. Kadangi einančių krikštytis būvė labai daug tai vyrai ir moterys būvė suskirstomi į atskirus būrelius ir užtenkamai pašalstomi vandeniu. Tada kiekvienam būriui būvė duodama atskiras vardas. Pav., vienam vyrų būriui būvė duota vardas Petras, kitam Paulius, trečiam Jonas; moterų būriams panašiai būvė duodama vardai Marė, Onos, Daratos, ir tt.

Pakrikštytiems Jogaila dovanodavo baltą vilnonį drabužį. Tai buvo krikšto apeigos išpildymas: naujai pakrikštytas, atgautas nekaltybės ženklas, apvelkamas baltu drabužiu. Dlugošas rašė kad del tų dovanų būvė daug susirinkę krikštytis, o kryžiuočiai, stengdamiesi Lietuviu krikšto vertę mažinti, vėliau skleidė gandus kad Lietuviai del tų drabužių po kelis kartus ėję prie krikšto....

Paprasto gyventojų krikšto, žinoma, negalėjo pakakti. Visur Bažnyčia rūpinosi sukurti atitinkamas institucijas gyvenam tikėjimui palaikyti. Ir Lietuvai, be abejo, reikėjo bažnytinės organizacijos. Todel kartu su krikšto įvedimu ne kur kitur o Vilniuje buvo įkurta ir pirmutinė Lietuvos vyskupija, jai užrašytos žemės. Atskiru dokumentu buvo nustatytos Lietuvos krikštytų bajorų teisės ir privilegijos. Lotyniškasis krikštas buvo padarytas privalomas, draudžiant sueiti nauja krikštams į mišrias moterystes su stačiatikiškais. Šitokiu būdu kunigaikštijoje ilgainiui įvyko ryškus etnografinis atsidalinimas tarp Lietuviu ir Rusų. O Lotyniškasis krikštas buvo tikroji grandis kuri Lietuvą vis labiau surišo su Vakarų kultūra.

Bet dar pilnai Jogailai neįvykdžius pirmųjų Lietuvos sukurkščioninio planų, Vytautas stėjo į kovą su Jogaila už savo teises Lietuvoje, kurias vėliau ir atgavo.

MINTYS

V. J. B.

Dvasiniai ryšiai nieko bendra neturi su teologine religija.

Knygos yra grabai kur šventieji miega.

Žmogus yra vien tuo ką jis žino.

Didis gyvenimo tikslas ne žinojimas bet veikimas.

Mano žodžiai lėkia aukštyn; mano mintys lieka žemėje. Žodžiai be minčių nepasiekia dangaus.

Širdis, kaip ir rožė, turi būti sutrinta pirm negu ji išduos saldžiausius kvapus.

Štai apysaka kuri jums patiks!

ALPIS

KĖSTUČIO IŠLAISVINTOJAS

\$1.50 Popieros viršais. \$2.00 Tvirtais viršais

Didelė, idomi, lengvai skaitoma K. S. Karpiaus istorinė apysaka iš D. L. Kunigaikščio Kėstučio laikų — apie jaunuolį Alpi, kuris išlaisvino Kėstutį iš Kryžiuočių nelaisvės. Istorija pažymi tik tiek kad Alpis išleido Kėstutį, tačiau tas narsus vaikas ir toliau gyveno — šioje apysakoje rasit to gyvenimo tolimesnius nuotikius Lietuvoje — jo kariavimus, meilę ir atsižymėjimus. Knyga paveiksluota, 288 pusl.

Knyga pasiūnčiama tuojau, iki jų dar turime. Pasiųskit laiške \$2 arba \$1.50 (50c galima siųsti pašto ženklais).

Reikalaukit Dirvoje
6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

ALGIMANTAS

Dr. Vincas Pietaris

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

— Ar žinai ką? — kalbėjo toliau, patylėjęs kiek, Gudas, Aršiojo tarnas: — dėk ir tu prie mūsų pulko. Turėsi didelį laimikį.

— Algimantas už tokį darbą užpyktų! — atsakė Virpša.

— Ar tai tu kvailas sakyt ką tu kelionėje darei? O jeigu ir sužinotų tai sumesk visą bėdą ant mūsų pulko. Aš to nebijau, Aršusis ne toks.

Matydamas jog Virpša tyli, Sėmikas pamanė jog jis tinka, ir delto traukė toliau:

— Šilavietį ir Kukalius aš jau pažadėjau savo vyrams, delto tau perleisti šių negaliu, bet jeigu nori tai pasirink sau ar Šestokus, ar Mantautus... Tai taipgi pusėtinai kaimai.

— Na, kur ne, pusėtinai! — atvertė Virpša.

— Tik tai žiūrėk, sveikas, kad ir man nubirtų šis-tas nuo Algimanto. Pagirk mane, kad vadintų pas save. Išnešk kad ir dabar duotų daugiau dovanų.

— Virvagali tau! — pamanė sau Virpša, bet neišreiškė to žodžiais. Virpša manė ir pats su saviškiais nakvoti Mašnos kaime, kur jis turėjo gerą pažystamą, ir labai jam buvo nemielia sužinojus jog Mašnoje ketina nakvoti ir Sėmikas su saviškiais, dar nemieliau pasidarė kada jis išgirdo jog nakties metu susirinkus pulkas į trisdešimt vyrų ten.

— Ar nepulti tikiai ant jų dabar? — klausė savęs Virpša. Bet sveikas protas umai nuo šito ranyto sulaukė. Paskalas bus... reiks sutrukti keliavimą kur jie pasiryžę, ir patiems nelygiai išeis: vieni gali žuti, kiti būti sužeisti... Ir delto pagalvojęs ryžosi Virpša eiti kitu keliu, ir pratarė:

— Viskas, ar tu žinąs, butų gerai, tik bėda tame jog mes įėjame į Vilkaviškį.

— O ko jums ten reikia? — paklausė sujudėjęs Sėmikas. — Ak jums nepasiduos Vilkaviškis. Kiba, jei ir paskui jus eina pulkas. Na, ne kitaip! — traukė jis toliau. — Ak, apie tokį Algimanto apsiėjimą ir šnekojo pas mus. Na, aš tau teisybę apie save sakiau, sakyk ir tu man ar eina paskui tave pulkas jusiškų?

— Eina! — atsiliepė Virpša.

— Ar didelis? — nesiliovė klausęs Gudas.

— Užteks kad paimti ne tikiai Vilkaviškį bet ir visą Aršiojo sritį.

— Oi, vyruti, tai niekai! O kur jie eis nuo Vilkaviškio?

— Aš to nežinau, bet manau...

— Į Brastą? — nei tai klausdamas, nei tai tvirtindamas tarė Sėmikas.

— Gali būti...

— Na, tai dėkui tau. Gryždamas aš laikysiuosi arčiau rytinių ežių. O dabar reikia siųsti gandas saviškiams kad jie pasiskubintų, kad nepavytų juos jusiškiai, ir kad keliautų rytų kraštu, aplenkdamie Vilkaviškį; padarys jie, tiesa, alkunę, bet vis jau geriau... Paskubiu išlygins sutrukdymą.

— Ot kad tave aitvarai! — užkeikė mintyse Virpša. — Pamelavau truputį ir tas išėjo ant mano galvos...

Gudas tuo tarpu prijojęs prie saviškių nusiuntė vieną iš vyrų nunešti gandas saviškiams apie pavojų nuo einančio Sudaviečių pulko.

Virpša pasakodamas apie saviškių pulką manė jog ta žinia atgrąšins visą Sėmiko norą lysti toli į Detuvą. Dabar gi patėmijo jog tame jis klydo.

— Turbut jums už šitą darbą gerai prižadėjo Aršienė atlyginti? — tarė Virpša į Sėmiką, kada tas atsirado vėl šalia jo.

— Tai neva nei šio, nei to, tikiai nežinia kaip tą prižadą ji išpildys.

— O ką tu darytum, — paklausė Virpša, jeigu tau už šitą darbą Algimantas dvigubai pasiulytų?

— Nieko, brolyti, negalėčiau padaryti! — pašnabždėjo į ausį Gudas. — Mat, tai, po anuo atsitikimu su Algimantu, Aršienė bjaurybė tapo atsargi ir pasiuntė su manim tokius šunis su kuriais ir rodos nėra. Visą saviškiai dirba, įsieko tikiai priekabio kad mane prapuldinti...

— Na tai aš tau duosiu patarimą nuo savęs, — tarė Virpša patylyomis. — Mesk tu juos ir bėgk namon. Nepritinka taip elgtis kaip jūs elgiatės: savuosius plėšti.

Aršusis sumuštas; ne šiadien tai rytoj visas kampas pateks po Algimanto valdžia, o tada jums bus niekai...

— E, brolyti, dar kas kada bus!...

Kas šiadien tai mano! Ot, kaip mes gyvenam. Jokim drauge, pernaktuosim kruvoj, o rytoj prisiplės visokio lobio lėbausim.

— Negaliu, — tarė garsiau Virpša. — Mes šiadien iki nakčiai dar manom suspėti arti Vilkaviškio, jeigu nepateksim į patį jo pilį. Ir mums čia umai reiks skirti.

— O be reikalo. Spėtum ir rytoj įjoti Vilkaviškį! — draudė Sėmikas.

Virpša darė alkunę, sukdamas minėtos pilies link, bet apsieidamas taip įsiai turėjo savo apskaičiavimą. Viena, įsiai skyrėsi nuo prilipusių Aršiojo Gudų, kurie galėjo tapti pavojingais, sujoję visi į kruvą. Antra, nors jis ir darė alkunę ir per tai įgijo laisvą kelią, tačiau, teisybę kalbant, nuo Vilkaviškio į Detuvą ėjo tiesus ir gražus vieškelis, taip jog ir paskubiu įsiai galėjo iškirsti.

Bejodamas, po atsiskyrimui su Gudais, Virpša atsiminė jog čia jodamas staciai per laukus beveik be alkunės gali išjoti į aną vieškelį einantį nuo Vilkaviškio. Pakeliui jis atsiminė Beržiukų kaimą, iš kurio buvo vienas vyras prie jo Dainavoje, ir nusprendė paprašyti šito kaimo žmonių kad jie palydėtų juos per laukus, staciai išvesdami į aną vieškelį.

Tokiose gadynėse žmonės visur buvo ant atsargos. Virpša tai gerai žinojo, kaip žinojo ir tat jog jodamas staciai į kaimą jis nieko gero nepelnys: arba jis ten nieko neras, arba jį išvys laukan, neduodami žodžio ištarti. Kaimo trobos stovėjo per kelias varnas nuo kelio. Dabar kilo klausimas: kaip duoti gandą kaimo žmonėms? Sukurti ugnį šalia kelio? Ilgas darbas ir labai netikras.

Delto Virpša jodamas pro kaimo laukus, kaip žąsinas ištiesdamas kaklą ir pakildamas ant žirgo, dairėsi į visas puses ar nepamatys kur laukuose kokio darbininko. Ir jam laimė lėmė. Ne pertoli nuo kelio kaimo žmonės trusė lauke.

— Vyrai! — užriko jiems Virpša, nusėdęs nuo žirgo ir eidamas vienas pėsčias prie jų.

Žmonės pamatę raitų burį išsyk lyg manė bėgti į girią, bet paskui, matydami jog eina tikiai vienas ir pėsčias, apriomo. Ir ne tikiai apriomo bet ir išsiuntė vieną iš savo tarpo patiktų. Virpša pirmiausia paklausė apie savo pažystamą, Muką. Pasirodė jog jis ne tikiai gyvas bet ir čia tarp kitų esąs. Pašaukti buvo vienos akimirkos darbas.

Nesilėpdamas daug, Virpša išpasakojė visą delko jam teko pasukti iš kelio, neužslėpė nei to kokie niekai anuo keliu joja į Mašną.

— Malonėčiau aš, — sakė jis toliau, — kad mane palydėtų kas nors iš jūsų žmonių iki vieškelio staciai čia per jūsų laukus.

Kelvių norą Mukas išpildė mieliai, duodamas vadą, ir bematant Virpša su savo vyrais panėrė į pievų bruzdynus.

Bet nespėjo dar Virpša ir nuo kelio nujoti kaip jau išlito pasirodė šarvuotas kareivis ir vagčia slinko paskui Virpšą, sekdamas jo burį. Vienas nuskrijo link namų, kitas į pagirį.

Jeigu kas būtų čia galėjęs būti ir matyti viską kas dedasi, būtų nemažai nusišėbėjęs. Virpšos buris joja slapstydamas nuo vieno kelio į kitą. Jį seka šarvuotas vyras taipogi slapčia. Šitą vyrą savo žarų seka kaimiečiai ir taiso jam žabangus.

Šarvuotas vyras ar tai nepatėmijo kaimo vyrų, ar tai patėmijęs laikė juos niekais, gana to jog jis nusekė gana toli paskui Virpšos pulkį, senomis savo pėdomis drąsiai gryo atgal.

Mukas su kitu vyru sėdėjo dabar ant savo žirgų pasilėpę už krumų. Ant jų buvo nors ir menki vis tik šarvai.

Kada pro juos prajojo vyras, Mukas atsiliepė į kaimyną tyliai:

— Sląstai paspėti! Pažiūrėsim kaip šeškas burzdės.

Vyras nuėjo dar keliasdešimt žingsnių. Mukas šmėkstelėjo savo žirgą ir su savo draugu ėmė vytis šaukdami:

— Laikykit! Laikykit!

Užsirašykite 1944 metams

Gausit dovanų pulkų 1944 m. Kalendorių

Dirva metui vis \$2

TIEMS KURIE PASISKUBINS ATNAUJINTI
ARBA NAUJAI UŽSIRAŠYS DABAR!

Dirva dar vis duodama už \$2.00 visam metui tiems kurie atnaujina savo prenumeratą neveluodami, kaip tik pasibaigia, ir tiems kurie dabar naujai užsirašo. Del karo meto visko pabrangimo, laikraščio leidimo kaštai labai pašoko, bet Dirva stengiasi būti jums prieinama kaina. Ap-sirupinkit Dirva dabar, užsimokėkit prenumeratą laiku, palengvinsit jai eiti.

Jūs turit daug savo draugų ir giminių, išrašykite jiems Dirvą už \$2.00, arba pakalbinkit, lai patys užsirašo šį įdomų, didelį ir nebrangų laikraštį DABAR, jie gaus Dirvą tik už \$2.00 visam metui.

(Įdėkit į laišką \$2 ir įrašę pilną
savo adresą, siųskit)

DIRVA
6820 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio

Šarvuotas vyras, išgirdęs paskui save riksmą ir žemės dundėjimą, paspyrė pentinai žirgą ir pasileido bėgti. Prasinešęs umai ant savo įganyto žirgo, atsigryžo ir su išjuokimu užriko:

— Triubykit dabar man! Ir laukit kol mes jus atlankysim!...

Išjuokiami kaimo vyrai paspyrė taipogi žirgus. O vejamas dar labiau paspartino saviškį: tikiai išsykiu kaip tas grius!... per arklio galvą tik švystelėjo vyras ir nusirites išsėjo dejuodamas.

Skersai kelią kaimiečiai buvo nutiesę virvę, kuri parmušė snipo žirgą.

Nespėjo vyras nukristi nuo žirgo, kaip jau ant jo sėdėjo du vyrai.

— Ar nepatriubyt dabar tau? — paklausė Mukas, prijojęs artyn.

— Atleisk, susimylėdamas, kvailą žodį! — meldė tasai.

— O ko tu čia landžioji po mūsų laukus?

— Visą išpasakosiu, malonusis, tik nedaryk man nieko pikto.

— Gerai, pasakok. Pažiūrėsiu.

Ot, iš šito suimtojo Mukas ir sužinojo jog viskas tai teisybė ką jam pasakojė Virpša apie Aršiojo vyrų pulkį, iš kurių tarpo tas suimtas buvo pasiūstas Virpšą sekti. Nežinojo tikiai Virpša jog sugrįždami Aršiojo vyrai buvo sutarę apilėsti tarp kitų kaimų ir Beržiukus. Taipogi nežinojo jog ir jį pati su jo vyrais nakties metu gerasis Gudas, Sėmikas, buvo manęs užmušti ir jų žirgus pavelsi.

Už valandėlės raitų kaimiečių pulkelis nuo Beržiukų kaimo pievomis lėkė į Šilaviečius. Kiekvienas jų buvo ginkluotas. Kas geresnio ginklo neturėjo tas nešė ant pečių užsidėjęs gumbuotą buožę. Vienas tikiai jojo link Mašnos kaimo, nesdamas žmonėms gandą apie Gudus.

Už poros dienų skaitlingas Aršiojo pulkas ėjo, sekdamas pirmųjų vyrų keliais. Ir čia tarp Mašnos ir Šilaviečių kaimų užtiko vieną Sėmiko bendrį, ką tik gyvą. Jis išpasakojė jog juos visus išžudė apygardos kaimų žmonės.

Toliau tas pats vyras išpasakojė jog

Sėmikas turėjo išduoti Aršienės užmąymą, nes Virpša su savo vyrais vietoje joti į Vilkaviškį, kur jie sakė joja, patraukė, pasišnekęs su Sėmiku, staciai į pietų salį, ir ne kitaip kaip į Detuvą, ten duoti gandą apie Aršiojo pulko ėjimą.

O tuo tarpu Virpša su savais lėkė į pietus. Į penktą dieną pasiekė jis Detuvos apygardą.

— Kas joja? — užriko sargas nuo kuoro, išgirdęs triubijant Virpšą ties pakeltu tiltu į pilį.

— Virpša su bendrais! Štai ir jo žymė, — tarė vyras, paduodamas žiedą išėjusiam iš pilies sargui per nuleistą mažą lieptą.

Ar reikia kalbėti jog visus vyrus išskėstom rankom priėmė? Geriau bus pasakius jog Virpša ant tų pėdų pasivadėnes nuošaliai Triobių išpasakojė jam atkeliamio priežastį ir visas žinias apie pavojaus rimtumą.

Išlengvo Triobius davė žinoti apie tai ir savo žmonai, ir Danutai, ir kitai savo šeimynai. Ir taip viskas buvo atsargiai padaryta jog tarnaitės ir tarnai, gaminami daiktus ilgai kelionei, kalbėjo apie tai jog atkeliavę svečiai umai iškeliaus samdyti ir kviesti Juodvėsius į talką Algimantui ir jog išsiveš visą šitą maistą su savim. Tiesa. Virpšos atneštos žinios buvo tokios jog jos nedavė nusiminti Detuvos gyventojams. Ypač jaunuo-mėn, ta, neišskiriant ir Danutos, buvo sau linksmas, tartum jokio pavojaus nejaute.

Triobiaus sunus Skirmuntas su tėvu ryžosi likti pilyje, mastydami jog smarkumu ir stiprus pulkas į Detuvą neįsilaus, o sutruktis vis sutruks. Ir įsiveržimo menkai reikėjo bijotis. Pulkas ėjo Danutos paverkti. O kaip tos nebus pilyje tai jam ne ties pilim bus stovėti, tikiai vyti ir gaudyti ją. Delto, kol vieni rengė maistą ir kitus daiktus kelionei, Triobius ir Skirmuntas su pulko vyrais rupinosi sustiprinti pilį ir duoti gandą į artimas pilies kad atsiųstų pagalbos.

Seka: Su Danuta per Juodvėšiją.

(Bus daugiau)

HIPPODROME

"Thank Your Lucky Stars"

Zymus komedijantas Eddie Cantor dalyvauja naujame veikalė pilname visokių įvairiųjų, "Thank Your Lucky Stars", kuris pradėtas rodyti savaitės laiko, Lapkričio 10, Hippodrome Theatre.

Veikalas apima ir šie kitų Warner Bros. žymių artistų kaip Humphrey Bogart, Bette Davis, Errol Flynn, Olivia de Havilland, John Garfield, Joan Leslie, Ida Lupino, Denis Morgan, Ann Sheridan, Dinah Shore, Alexis Smith ir daug kitų. Veikalas taip pat įneina eilę dainų ir šokių visai naujų žiūrėtojų.

Veikalas toks ypatingas ir kitokšnis už pirmiau matytus jog kiekvienas turės didelio malonumo ir skanaus juoko atsilankęs jo pažiūrėti.

LOEW'S THEATRES

"YOUNG IDEAS" filmas, pradedama rodyti Loew's State Theatre, Lapkričio 11, savaitės laiko, vaizduoja smagias kolegijos dienas ir juokingas pasekmes jaunimo intrigu mokslo įstaigoje. Šiame smagiame veikalė vaidina Susan Peters, Herbert Marshall, Mary Astor ir Richard Carlson.

Paramount's veikalas vaizduojantis Ernest Hemingway's novelę "For Whom The Bell Tolls" ir toliau romanas Loew's Ohio Theatre, pradedant aštunta savaitę, ketvirtadienį. Vadovaujamas roles vaidina Gary Cooper ir Ingrid Bergman su žymiais artistais prie jų, kaip Akim Tamiroff, Katina Paxinou ir kt.

M-G-M's Technicolor žymiausias veikalas, "LASSIE COMES HOME", paliktas antrai savaitei vidurnakties, perkeltas į Loew's Stillman Theatre. Vadovaujamas roles atlieka Roddy McDowall ir Donald Crisp. Prie jų dalyvauja kiti pasižymėję filmų artistai, Elsa Lanchester, Nigel Bruce ir Dame May Whitty.

PASTU prenumeratą galima gauti ir iš Clevelando. Kas neturi laiko ateiti administracijon gali pasiųsti laišku \$2 su pilnu savo adresu.

FARMERS POULTRY MARKET

Paukštiena visokiems reikalsams:

VISTOS, ANTYS, ŽĄSYS, INDIKAI, ir KIAUSINIAI.

Paranki vieta Lietuviams. Užkvičiame visus.

Kampas Superior ir 43 Street

ENDicott 5025

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todel pirma šaukite mus negu ugniagesius (fare-monius). ir Apdraudos Agentura.

P. - P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland Henderson 6729

VAISTINĖ

Sutaisau receptus tikriausia iš geriausių vaistų už priel-namas kainas. Taipgi paroduodu mui, saldinius ir viską kas vaistinėje galima tikėti rasti.

(46)

John Komins, Jr.

Druggist

6430 St. Clair Ave.

ATEINA KALĖDOS

Čia gausit liberalių kreditu deimantus, sidabro daiktus, laikrodžius, laikrodėlius, visokias brangmenas. Laikrodžių taisytojas. Optiškos patarnavimas.

A. T. Hueter

8513 Superior Ave. (47)

Cleveland, Ohio

S. L. A NOMINACIJOMS ATEINANT

AR APSIMOKA KITIEMS PAIMTI SAU ANT PEČIŲ
SENŲJŲ "ZINOVŲ" BĖDAS?

Kaip kas du metai pirmiau, ir dabar artėja SLA Pildomosios Tarybos nominacijos. Jos rinkimai bus 1944 metų pradžioje, o užtvirtinimas seime, kuris numatytas įvykti Philadelphiaje, karo meto sąlygomis leidžiant.

Sandara jau patiekė kandidatų sąrašą ir pataria kad "visi progresą mylinti SLA nariai privalo nominuoti" šiuos:

"J prezidentą: Adv. N. Rastentį; vice prezidentą: A. Kriaučialį; sekretorių — Dr. M. J. Viniką, dabartinį; išdėstintu J. Bachoną; išdo globėjais S. Mockų, dabartinį, ir J. Brazauską; daktaru kvotėju — Dr. S. Biežį, dabartinį".

Nuostabu kad Sandarose redaktorius p. Vaidyla, kuris iki šiol dirbo išvien su p. Grigaičiu už senąją valdybą, dabar patiekia tokį kandidatų sąrašą kuriame nei vieno socialisto nėra! Priešingai, jis pastato ir tuos kandidatus kuriuos iki šiol, susitaręs su socialistais, visomis įjgomis stengdavosi atmesti.

Dar viena keistenybė: Per eilę pastarų metų p. Vaidyla, nors sandariečių pavedamas sudaryti kandidatų "sleitą", budavo tyčiomis reikalą vilkinti iki bura pervėlu naujus kandidatus pastatyti.

Tačiau, pažįstant p. Vaidylą ir jo machinacijas su p. Grigaičiu, šis jo "sleitas" yra tik dumai į akis tautiniams ir rim-

tesniems sandariečiams.

Kaip paprastai, atėjus rinkimų vajui, p. Vaidyla važiuos per Rytines sandariečių kuopas neva su prakalbų maršrutu, bet tai bus jo vykdymas su Grigaičiu sutarties: paruošti sandariečius balsuoti už senąją valdybą.

Jei jis tikrai "susiprato" ir nori naujos Pild. Tarybos, tai labai pavėlavo.

Trumpa ateitis parodys kad tai teisybė kas čia sakoma.

AIDAI IS PEREITO SLA SEIMO

Gryžkime į 1942 metų SLA seimą ir prisiminkime vieną svarbų dalyką, kuris seime nebaigtas, atmetas ar kaip kitaip jį pavadinsiu, tačiau jis ėda SLA Pildomosios Tarybos galvas ir del to centro sekretorius Dr. Vinikas baigia susigrauti.

Pereitas seimas "atmetė" ir Pild. Tarybos didelėmis pastangomis pirštą ir valstijos apdraudos departamento viršininkų verčiamą priimti liuosnorį narių persikėlimo-konversijos planą.

Tas "konversijos planas" reiskia kad visi senesnieji SLA nariai turi pasirinkti vieną iš dviejų: Prisiimti mokėjimą savo duoklių į apdraudos skyrių sulys naujos lentelės, kuri yra žymiai aukštesnė, arba sutikti iškeisti savo dabar turimą policy į patsia mažesnę ir modumai į akis tautiniams ir rim-

mirties. Kitaip jie sudaro Susivienijimui didelius nuostolius, ką valstijos apdraudos departamentas seka ir mato ir verčia Pild. Tarybą "konversiją" įvykdyti.

Sulyg seime patiekto Centro sekretoriaus raporto, SLA turėdamas apie \$200,000 nedateklių, kuris stumia SLA į "Insolvency", netoli jau galės eiti.

Tas ką seimas "atmetė" nėra atmeta SLA Pild. Tarybos aktyse ir jokiū būdu nepanaikinas Valstijos Apdraudos Departamento atžvilgiu.

Kad tas teisybė, parodo dar šymet SLA Pild. Tarybos dėjimas didžiausių pastangų sudaryti specialę komisiją iš žymių SLA narių-veikėjų, kurią prašo savo vardu paskelbti ir įvesti nariams "konversiją", ko valstijos apdraudos departamentas reikalauja ir nuo ko Pild. Taryba išsisukti negali.

Tą komisiją, kiek žinoma, Pild. Taryba stengėsi surinkti ne iš socialistų bet iš tautinės srovės žmonių, tautininkų ir sandariečių, ir štai kodėl:

Tos komisijos pridėrmė yra priversti SLA narius priimti (enforce) tą naują patvarkymą seniesiems SLA nariams.

Žinoma, tame atsitikime didelė dalis tų narių išsimetų iš SLA, kiti kad ir liktų, keiktų tą komisiją už tokį darbą, o Pild. Tarybos ponai, ypač socialistai, pasilikę sveiku kailiu ir nepaliesę.

Didesnio skaičiaus narių išsimetimas iš SLA vėl "pdisimetimas iš SLA vėl "padi-cy" nuosimti, ir SLA pasilikę geras ponauti socialistams dar keletą metų.

VADOVAUTI NEMOKĖJO Pirmesniems SLA veikėjams išauginus SLA, iki apie 25,000 narių (1930 metais),

nuo tų metų Chicago seimo, kada išsimetė daug su bolševikais nuėjusių narių iš Susivienijimo, ir per depresiją dar daliai narių išsibraukus, apdraudos skyriaus "solveny" pašoko iki 145 nuosimčių 1936 metais. Tai buvo "aukso gadyne" dabortinei Pild. Tarybai, kuri dalykų nepermatė ir nebuvo gana gabi organizacijos reikalus vesti.

Narių išsimetimais džiaugtis "solveny" pakilimais yra visiškai neišmanančio apie biznį žmogaus savęs apgaudinėjimas.

SLA niekados neturėjo tinkamos jaunimui į SLA organizuoti komisijos, o tos komisijos vardu tik juokus krėtė.

Tuo būdu nuo 1919 metų iki dabar augančio ir jau suaugusio jaunimo kurie būtų galėję būti SLA nariais, tukstanciai Susivienijimui žuvo. Jų tėvai dabar vienų jau išmirę, kitų liko be įtakos į savo suaugusius vaikus, ir tie antrosios gentkartės vyrai ir merginos, sukūrę savo gyvenimą, Susivienijimui liko svetimi.

Pirmiau, tėvams paraginant, arba tėvams mokant už juos nario mokestis į SLA, jeigu pagaliau dalis jų būtų išsimetę, jų įmokėti pinigai būtų like. Turint daug jaunesnio amžiaus narių, mirtingumas būtų mažesnis, kas dabar SLA smaigete smaigia.

Politikų varinėjimas, ne Susivienijimo auginimu rupinimasis, buvo didžiausia dabartinės SLA Pild. Tarybos ir tų kurie už jos stovi nuodėmė.

Taigi, dabar ir nebutų patogu kitiems SLA veikėjams in-eiti į Pildomąją Tarybą ir pa-

siimti anų nuodėmes ir klaidas ant savo pečių bevilčiai nešti. Jeigu padėtis yra tokia kaip seime SLA centro sekretorius ir kiti Pild. Tarybos nariai delegatus gaudino, lai ta našta palieka ant pečių tų kurie nemokėjo tinkamai gaspadoriauti bet neprisileido kitų, del to kad jie organizaciją naudojo savo politikos ir pajamų įrankiu, o ne mūsų išeivių labdarai.

Lai lieka ta pati senoji Pildomoji Taryba ir lai ji dirba-prakaituoja padėties pataisy-mui. Jeigu ta padėtis jau ne-bepataisoma, tai geriau kad už pasekmes atsakytų jie patys, tie "zinovai" ir "ekspertai", o ne geri, nuosirdūs kiti SLA veikėjai-nariai, kuriems nekaltai galėtų paskui prisieiti nešti apkaltinimai neužtar-nautų nuodėmių.

Todel patartina tautinei srovei ir SLA veikėjams nesisie-loti rupeščių išrinkimo naujų vadų į Pild. Tarybą, tą ener-giją verčiau pašvesti dabarti-niam mūsų visos tautos reika-lingiausiam gelbėjimui ir Lie-tuvos karo nukentėjusių šelpi-mui.

SLA. Narys.

Reikalinga

LA BORCI'S
Drill Operatorių

Hand Screw operatorių
Aukštos mokestys.

CHICAGO
PNEUMATIC TOOL
CO.

1241 East 49th St.

REIKALAUJAM DARBININKŲ

VISOKIŲ DIRBTUVĖS DARBININKŲ,

TOOL MAKERS, DIE REPAIRMEN,

PAGELBININKŲ PRIE KITŲ DARBININKŲ.

Gera mokestis nuo valandų, ir viršlaikio mokestis.
100% karo darbai.

THE BISHOP & BABCOCK CO.
1285 EAST 49TH STREET

MOTERYS

IR

VYRAI

VALYMUJ OFISŲ

PILNAM LAIKUI

arba DALINAM

DARBAS

Gera mokestis nuo valandų

Kreipkitės

AETNA WINDOW
CLEANING CO.

1430 EAST 27th ST.

Kampas Superior

VYRAI

16 iki 60 metų

GERA MOKESTIS—P. W.

Kreipkitės tuojau.

Goodman Mattress, Inc

275 EAST 131 ST.

(48)

Jusų Mums REIK DABAR

FORGE ir DETINNING
OPERATORIŲ

Momestis su viršlaikiu ir
special ir produkcijos bonusai

Patyrimo Nereikia
DIENOS IR NAKTIES SPTUI

KREIPKIS TUOJ

Johnston & Jennings

877 ADDISON RD.

Siaurėje nuo St. Clair

NEMOKI JOKIO DARBO?

MES JUS ISLAVINSIM

HOTEL STATLER

kaip koks mažas miestelis;
turim visokių rusių darbų
veik visokiomis jums patin-
kėmis valandomis; pilną
laiką ar tik kelias valandas.
Dykal medikalis patarnavi-
mas; dykal apdrauda; darbi-
ninku valgykla; atilsio kam-
bariai; gera mokestis; mais-
tas sulyg tarnybos.

Kreipitis: Employees Entrance
Užpakalinė ینهga. Room 335
Kasdien 9 iki 6 val.

BUS MERGINOS - VAIKINAI

VIRTUVĖS DARBUI

Geros darbo sąlygos, gera
mokestis, valgis ir unifor-
mos.

Sekmačieniais nedirbama.

Kreipkitės asmeniškai.

STOUFFER'S

Employment Office 5 Aukštas

atdaras nuo 9 iki 5

1375 EUCLID AVE.

PADEJĖJAI (HELPERS)

FORGE HELPERS

SHEAR HELPERS

taipgi

ROUGH GRINDERS

DIE POLISHERS

Gera mokestis ir viršlaikis

STEEL IMPROVEMENT

& FORGE CO.

970 E. 64 ST.

REIKIA VYRU

NUOLATINIS DARBAS

VIDUJE — GERA ALGA

40 valandų savaitė —

pusantra tiek už viršlaikį.

Vaziuoti: Broadway karu

iki Miles ir Broadway, ar

Maple Hgts busu iki

Aurora ir Warrensville

Center Road.

Dirbtuvė 1 blokas ir rytus

ant Old Miles Road.

UNIVERSAL CONCRETE

PIPE CO.

LO 5367 (47)

MERGINOS — MOTERYS

TuoJ Stokit Dirbti!

Puiki progą išmokyti idomų dirb-
tuvės darbu svarbioje karo gamy-
boje; gera mokestis nuo valandų
pradinama, taipgi mokestis už virš-
laikį ir laipsniški kėlimai mokes-
ties. (49)

PATYRIMO NEREIKIA

The Rola Company, Inc.

2530 Superior

MAZGOTOJOS (CHARWOMEN)

Mums reikia moterų valy-
mui viešbučiu — gera mo-
kestis nuo valandų ir dykal
duodam gerą maistą.

Kreipkitės

HOTEL CLEVELAND

Employment Office

West 3rd Street

•SUV. Valstijose randasi

115,000 mokyklų kur mokyto-

jauja tik vienas asmuo; jas

lanko apie 2,500,000 mokinių.

'Jei GALETUMET

MATYTI VAIKINUS JŲ KEMPEJ

"Jei galėtumet pamatyti nors kartą
juos—sustojusius kas vakarą eilėse te-
lefonuoti namo—jus nebandytumet ki-
tą kartą breikalingai naudoti telefoną
iki šis karas tesis.

"Nes jūsų nereikalingas šaukimas gali
buti tas kuris sutrukdys vienas kitos
praleidžia jų pasikalbėjimą su savais.

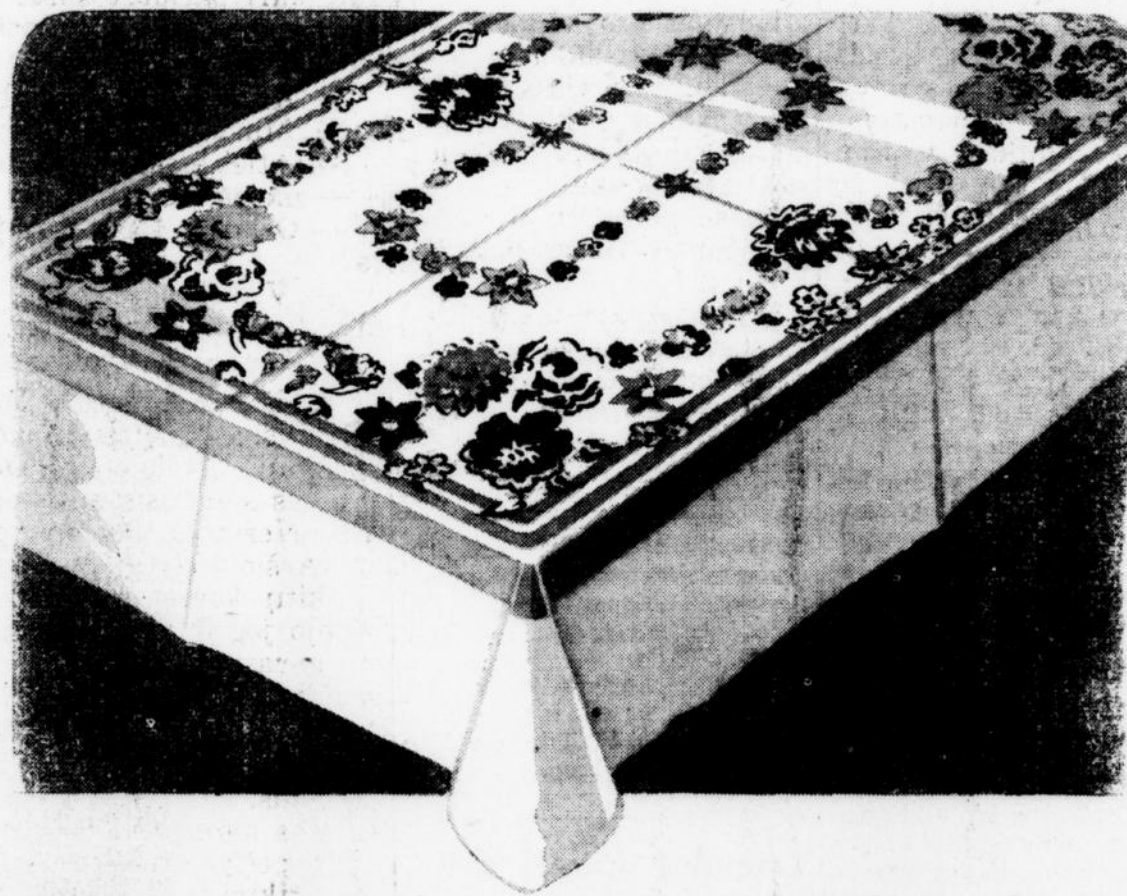
"Atminkit—tėra tik ties Long Distance
viešų ryšių ir nėra galimybės paruošti
jų daugiau.

"Taigi prašom nenaudoti Long Distance
telefono tomis valandomis kada kareivė-
liai daugiausia liuosii—tarp 7 ir 10 va-
landos vakare."

Back the Attack
with War Bonds

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

The May Co's Basement

Thanksgiving Dienos STALTIESES

... Puikios Thanksgiving Dienos stalai ... shower dovanoms ... Kalėdoms
dovanoms! Mes turime pilniausį rankių visokių puikių staltiesių ... kai-
nomis kurios jums reiskia SUTAUPYMĄ!

Patraukiančių Marginių Gražios Vatinės Staltiesės

Mieros 52x52 1.98
Mieros 54x70 2.98
Mieros 60x80 3.98

Puikios Rayon Jacquard Staltiesės

Mieros 54x54 2.98
Mieros 54x72 3.98
Mieros 72x90 5.98

Puikūs Spalvuotais Abvadais Napkinai 29c

Geriausios Rusies Vatinės Damask Staltiesės

Mieros 52x72 2.98
Mieros 54x82 3.48
Mieros 63x84 3.98

Mieros 72x72 3.98
Mieros 72x90 4.98
Mieros 72x108 6.98

Balti Vatiniai Damark Napkinai 29c

The May Co. Basement

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

CLEVELANDE BUS DAUG DARBU PO KARO

Žinovai pradėjo tvirtinti kad Clevelandas stovi aukštoje vietoje pokarinių darbų industrijos vaizde.

Sakoma čia kitą metų bus padaryta dar didesnė praplėtimai karų darbų, ir bus paruošta platus pokarinių darbų programos. Čia bus gaminama eilė pusių svarbių šalies gyvenimo reikmenų.

Clevelandą aplankė grupė iš 40 aukščiausių General Motors korporacijos viršininkų iš Detroito ir New Yorko, apžiūrėdami savo korporacijos dirbtuvės čia. Jie ir kiti pareiškė apie didelę Clevelando pokarinę ateitį.

Jau apie 700 įvairių dirbtuvių Clevelande susirašė į pokarinių darbų programą, kurios turi 50 ar daugiau darbininkų.

Daroma pastangos paruošti pokariniams darbams ir 1,500 dirbtuvėse kurios turi po mažiau negu 50 darbininkų.

MAYORAS PRISAIKDINTAS

Mayoras Frank J. Lausche, paprastos ceremonijos, prisaišdintas Clevelando valdytojų kitam dviejų metų terminui. Ceremonijos įvyko miesto rotušėje Lapkričio 8, sekantį pirmadienį po išrinkimo. Tai jau kelinti rinkimai kaip mayoras užima savo pareigas tą patį mėnesį kaip išrenkamas. Seniau budavo užima pareigas su sausio 1 diena. Miesto taryba ir dabar ta seną tvarką užima savo pareigas nuo sausio 1.

Mayoras Lausche yra pirmutinis Demokratas miesto mayoras bėgyje 30 metų laimėjęs rinkimus antram terminui. Apskrities valdyba yra Demokratai kontrolėje per eilę metų.

APSIVALYKIT!

Mayoras Lausche paskyrė Rudeninio Apsivalymo dienas šią savaitę, ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį.

Visi gyventojai raginami ir prašomi apsisvalyti apie savo namus, kiemus, garažius, skėpus.

Miesto trokai per tas tris dienas surinks ir nuvežs visas išmatas surinktas ir sudėtas prie gatvės.

PASKIRTAS POLICININKU

Plačiai žinomas muzikantas, Jonas Apanaitis, Apanaičių sūnus, pastarame miesto policijos papildyme tapo paskirtas policininku ir jau eina savo pareigas. Linkime Jonui Apanaičiui gero pasisekimo.

SVEČIAVIMAI

Cpl. Vacius Jurgelis parvyko 9 dienių pailsius pas tėvus, po savo didelių kelionių kuriose buvo pasiekęs Afriką ir vėl grįžęs. Jis jau įsigijęs naujus ženkus. Apsako apie savo keliones ir pergyvenimus labai įdomiai.

Sūkių sūnus Vitas J. Sukys karinėje tarnyboje tapo pakeltas į pirmą leitenantą. Jis prisilaiko Camp Breckenridge, Ky. Jo jaunesnysis brolis Julius paskirtas studijuoti inžinerystės Ball State Kolegijoje, Muncie, Ind.

Šiomis dienomis lankėsi pas savo tėvus Clevelande eilė kitų Lietuvių karių.

Poni Zdanienė, iš Bedford, lankėsi pas savo gimines Dayton, Ohio.

•PASIRYŽO streikuoti 450 moterų dirbančių Independent Towel Supply Co., skalbykloje, reikalaujamos daugiau mokesčių.

American Lithuanian War Activity Komite-to Žinios

Antradienio vakare, Lapk. 16, ši organizacija laikys mėnesinį savo susirinkimą 8 val. vakare, Sv. Jurgio parapijos mokyklos kambaryje.

Per kokį laiką šios organizacijos veikimas buvo susilpnėjęs, bet tikime dabar, orui atvėsus, žmonės vėl pradės lankyti susirinkimus.

Darbo yra užtektinai visiems ir musų pareiga yra darbuotis naminiame fronte kiek tik išgalim; turime palaikyti morale musų jaunimo kuris išėjęs tarnauti militarinėse pajėgose, taipgi turim prisidėti prie visų darbų kurių musų valdžia nori nuo savo žmonių.

American Lithuanian War Activity Komitetas yra suorganizuotas veikti Amerikos visuose reikaluose, ir musų Lietuviskam jaunimui kurs kariuonę už šią šalį. Iki kokių karas tęsis tas darbas bus pirmoje vietoje musų veikime. Gal ne kuriems toks programos nepatinka, bet būnant Amerikos gyventojais, Amerikos reikalus turime statyti pirmoje vietoje.

Taip pat viskas ką mes nuveikiam reikalinga kad būtų žinoma kaip Lietuviai nuveiktas darbas. Turim parodyti Amerikos valdžiai ką mes kaip Lietuviai nuveikėm, kad mes nesam pasilikę nuo kitų tautų žmonių pirkime War Bonds, aukavime kraują, prisidėjime prie Civilian Defense programos. Turime taip pat turėti sąrašą kiek musų vyrų, vaikų, merginų tarnauja militarinėje tarnyboje.

Per kiek laiko buvo kalbama apie sužinojimą kiek Clevelando Lietuviai yra nupirkę War Bonds, bet tas pasilikti tikrai kalboje. Nuo šios savaitės prasidės rinkimas tos informacijos Lietuviai tarpe, ir jūsų prisidėjimas prie šio darbo labai pagaiduojamas. Prašom visų kaip tik jums bus priduta ar paštu pasiusta Post Card, išpildyti ir įmeskti į Mail Box. Taigi neatsisakykit patinti arba priimti korta kai ji bus jums paduota arba prisiusta.

Sudarymui gero surašo kiek musų jaunimo yra išėję tarnauti kariuomenės bus isteigta Honor Roll knyga, į kurią surašysime vardus visų Lietuvos karių.

Šios knygos įgijimo kaštų padengimui rengiama kortavimė vakaras, Sv. Jurgio parapijos salėje, Gruodžio 11.

Nepamirškite susirinkimo kuris atsisbus antradienio vakare, Lapkričio 16.

Jurgis K. Venslovas, Pirm. American Lithuanian War Activity Committee.

•KALĖDŲ švenčių laikotarpiu nuo Gruodžio 10, visa savaitė anksčiau, šymet bus pailguosuta gabesni studentai ir studentės iš aukštesnių mokyklų, kad galėtų stoti į krautuves padėti joms apsidirbti per didžiausią švenčių darbymetę. Jau dabar apie 9,000 aukštesnių mokyklų mokinių dirba po mokyklos valandų įvairiose krautuvėse ir įstaigose.

•PRAGYVENIMO kainos Clevelando srityje nuo Rugšio 1941 metų iki šių metų to pat mėnesio pakilo virš 25%, sako valdžios statistikos. Nuo Rugš. 1942 pakilo 7.3% ir valdžia nepajiegia sulaikyti reikmenų kainų kilimo.

•STATYBA Clevelande nesulaikyta, nors dėl karo negalima gauti statybų reikmenų. Štai skelbiama kad per Spalio mėnesį miesto ribose išduota leidimai naujai statybų kuriose vertė siekia \$2,300,000. Tas, žinoma, apima federalį gyvenamųjų butų projektą ir privatinę statybą.

UNIVERSAL ROOF SERVICE
1106 St. Clair Ave.
Cherry 8376

Naktinis telefonas ME 4767
STOGŲ TAISYTOJAI
Gyvenamųjų Namų, Dirbtuvių ir Komercinių Pastatų Stogai
Virš 1000 Stogų uždegėm Didžiąją Clevelande
Dykai apka...avimas (4)

MIRIMAI

JONILA Stasys, 43 metų, nuo 706 E. 96 st., mirė Lapk. 8, palaidotas Lapk. 11, Highland Park kapinėse.

Liko žmona, Katrė, podukrė Mildred Fistek, ir tikras sūnus Stasys. Taipgi sesuo Sofija Rimkus.

Velionis Amerikon atvyko 1939 metais. Paėjo Burbiškių k., Vosyliškės par., Raseinių aps.

Laidojime pasitarnavo laidotuvių direktorius N. A. Wilkeli.

JARAS Marė, 70 metų, nuo 1439 E. 47 st., mirė Spalių 22, palaidota Lapk. 2, Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsiuvo Sv. Jurgio bažnyčioje.

Liko sunai: Jonas, Juozas, Vincas, Petras, Antanas; duk-tė Mrs. Anna Skully.

SALTENIS Jonas, 58 m., nuo 17601 Glenshire ave., mirė Lapk. 1, palaidotas Lapk. 3, Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsiuvo Sv. Jurgio bažnyčioje.

Liko žmona, Grace, du sunai ir dvi dukterys.

VALIENĖ Agota, 67 m., nuo 13814 Strathmore ave., mirė Lapk. 7, palaidota Lapk. 9, Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsiuvo Sv. Jurgio bažnyčioje.

Liko vyras, Viktoras, sūnus Vincas.

Visų šių laidojime pasitarnavo Laidotuvių Direktorė Della Jakubs.

TREČIAS KONTINGENTAS WAC'S IŠSIUSTAS

Karo Paliuobų dienoje, Pasaulinio Karo I sukaktėje, kita grupė Ohio moterų apleidžia šią valstiją ir išvyksta į militarinio lavinimo punktus, tuomi prisidėdamos prie didžiausios istorijoje moterų tarnybos rekrutavimo vajuos — pagreitintam baigimo Pasaulinio Karo II.

Ketvirtadienį, Lapkričio 11, trečias kontingentas naujai su-rekrutuotų Ohio Women's Army Corps, įsirašiusių pastarame WAC vajuje, bus prisaišdintos priešakyje State House, Columbus, Ohio, puošnioje vietoje ceremonijoje.

Šis viešas prisaišdinimo programos bus dalis Columbus Armistice Dienes Parado. Parade dalyvaus ir naujai rekrutuotos WACs.

Po šių ceremonijų naujos WACs bus išvežtos į Dayton Beach, Floridą, kur prasidės jų pagrindinis apmokymas.

Taupykit Anglį, Gasą, Elektrą

Miesto gyventojai raginami dėti pastangas šią žiemą taupyti, bereikalingai neaikovoti gasą, anglį, elektrą, aliejų ir kitas kritiškas reikmenis.

Prie to visko taupymo daugiausia prisidėti gali šeiminiškės, todėl jos prašomos ir bus nuolat raginamos ir mokinos nedeiginti kada nereikia kurenamo gaso, neaikovoti anglies kurinamų pečius iki tiek kad namas užsidegtų, nepalikti degančias elektros lempas ir kitus elektros padargus kada jų nereikia naudojimui.

1944 KALENDORIAI

Tiktai \$4.95 už 100 Sieninių
Didumas 4-1x9-1-4 su paveikslais. Neuzima daug vietos ant sienos. (49)
United Calendar Printing Co.
1221 E. 81 STREET
Cleveland, 3, O. GA. 3159

REIKALINGA ŠEIMININKĖ
Lietuvių šeimose, prižiūrėti namus ir padaryti valgyt. duosim kambarį gyventi. Kreipkitės tuojau.
Telefonas Clearwater 0128
M. Paplauskas Vakare 7 iki 9.

Lithuania's Mutual Assistance Pact

THE MODERN TROJAN HORSE

(CURRENT NEWS ON LITHUANIAN SITUATION)

On October 10, 1939, Lithuania and the Soviet Union signed the Treaty of Mutual Assistance.

The fact that Lithuania signed this pact signified a departure from her traditional foreign policy which was to rely on the system of collective security sponsored by the League of Nations, avoiding closer ties with her great neighbors. The Lithuanian-Soviet Treaty of Mutual Assistance was undertaken, as mentioned in the Preamble of that Treaty,

For the purpose of developing the friendly relations established by the Peace Treaty of July 12, 1920, and based on the recognition of an independent State existence and non-intervention in the internal affairs of the other party.

Article I of the pact speaks of the actual return of the Vilnius region to Lithuania by the Soviets, for by this treaty of July 12, 1920, the Soviets recognized Lithuanian sovereignty rights over the region in question.

Article IV of the pact introduces a new and startling matter:

The Soviet Union receives the right to maintain at its own expense, at points in the Republic of Lithuania established by mutual agreement, Soviet land and air armed forces of strictly limited strength.

This article made it possible for the Soviets to station garrisons in Lithuania which played the role of a modern "Trojan Horse" eight months later. It was a grim omen of coming disaster, in spite of the reassuring words of Article VII, to the effect that no threat to Lithuanian independence could be envisaged:

Fulfillment of this treaty shall in no way affect the sovereign rights of the contracting parties, in particular their state organization, economic and social systems, military measures, and generally the principle of nonintervention in internal affairs.

Despite the traditionally friendly relations between Lithuania and Soviet Russia up to that date, the presence of foreign garrisons on their soil caused anxiety to the Lithuanians. Students of international affairs of that period were particularly interested to know whether Lithuania had signed the Treaty of Mutual Assistance of her own free will or as a consequence of threats or under compulsion. The Lithuanian official attitude at that

time amounted to this: Under the existing circumstances, it was preferable as well as necessary to sign such a treaty. It was a bona fide act as far as the Lithuanians were concerned. Though the situation could not help but be disturbing, Lithuania scrupulously lived up to the obligations she had assumed in regard to the Soviet Union. She remained loyal to that pact in word and deed.

The press of the Western democracies did not hesitate to express concern over the conclusion of the pact between the Soviet Union and the Baltic States:

"At the time of conclusion of the Soviet Pacts with Estonia, Latvia and Lithuania the press of this (Great Britain) and other countries made sarcastic and cynical references to Moscow's pledge not to interfere with the structure of the social systems in these little republics..." remarked W. P. and Zeldia K. Coates in their book RUSSIA, FINLAND AND THE BALTIC.

Such appraisal of Soviet motives abroad forced V. M. Molotov, Commissar for Foreign Affairs of the USSR, to issue a statement at the special session of the Supreme Council of the USSR, October 31, 1939, from which we quote the following:

The special character of these Mutual Assistance Pacts in no way implies any interference of the Soviet Union in the affairs of Estonia, Lithuania and Latvia, as some foreign newspapers are trying to make out. On the contrary, all these Pacts of Mutual Assistance strictly stipulate the inviolability of the sovereignty of each others' affairs. The Pacts are based on mutual respect for the political, social and economic structure of the contracting parties. . . . We stand for the scrupulous and punctilious observance of these pacts. . . . We declare that all the spreading of the nonsense about sovietizing the Baltic countries is only to the interests of our common enemies and of all anti-Soviet provocateurs.

In a speech on March 29, 1940 (shortly before the Soviet invasion of Lithuania), Molotov again declared:

Our experience during the six months that have elapsed since these treaties with the Baltic were concluded has enabled us to draw very definite positive conclusions concerning these treaties with the Baltic States. . . . In spite of the scare raised by imperialistic circles hostile to the Soviet Union, the State and political independence of Estonia, Latvia and Lithuania has not suffered in any way.

The Soviets continued to express their satisfaction with the working of the pact in Lithuania almost up to the moment of invasion, when they violated that very same pact.

However, in spite of such assurances, the world knows that when the Soviets after the fall of France saw the opportunity to strike, all Lithuanian efforts to adhere to the terms of that and other agreements were of no avail. The Soviet blitz ultimatum of June 15, 1940, and the subsequent invasion of Lithuania were in accordance with the tactics of the legendary Trojan Horse. The Mutual Assistance Pact, as political "protection", quickly degenerated into an instrument of absorption.

VAISTINĖ Lietuviška

Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atsakančiai. Kreipkitės į savo vienuolaučio vaistinė visokiais reikalais.
INTERNATIONAL PHARMACY
5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8618

THE PERISCOPE

By ŠARUNAS.

TWO Lithuanian Salesian Fathers, M. Paščius and Petras Maskolaitis, have left Lisbon, Portugal, for Bolivia, South America, to take up positions as teachers in a local ecclesiastical seminary.

THE LOVE of knowledge which is inherent in many Lithuanian immigrants was brought to the surface by the death of Simonas Pempe, of Redwood City, Cal. — he left a library worth \$7,000, collected during 33 years residence in the United States.

A GROUP of private citizens of Lithuania calling themselves the Lithuanian National Council is publishing a Lithuanian Bulletin in English, of which No. 5 and No. 7 appeared and may be had by writing to: 73 W. 104th St., New York City. Bulletin No. 6 contains an article by Colonel K. V. Grinius describing the German-Russian moves in 1939-1941 and their effect upon the fate of Lithuania.

Bulletin No. 7 describes the Lithuanian-American conference held in Pittsburgh, Pa. (Sept. 2-2, 1943), and contains a statement by the Press Bureau of the Lithuanian National Council in regard to certain Polish propaganda, also a sermon preached by the Rev. Arthur C. Headlam, Bishop of Gloucester, about the sad fate of the Baltic States. The Bulletin also contains some recent news from Lithuania culled from the Swedish press.

THE GESTAPO arrested Petras Klimas, the Lithuanian Minister to France who was residing near Vichy after Soviet Russia took over Lithuania and the premises of her diplomats in certain countries. Mr. Klimas was anti-Nazi and is a noted historian. It is feared that his

TAUPYK DABAR

Taksams
Karo
Bondsams
Kitiems
Svarbumams

Society for Savings
PUBLIC SQUARE

NĖRA kitų Tokių Taisymo Dalių
kurios būtų "TOKIOS PAT GEROS" kaip
Tikrosios MONCRIEF Taisymo Dalys
GALIMOS GAUTI.

The HENRY FURNACE Co. Medina, O.

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI

Vyrams Rudeninės Skrybėlės

Pas mus rasite pilniausi pasirinkimą VYRAMS ir VAIKINAMS veikiausi pavyzdžių ir spalvų kurios kožnam patiks.

KINGSLEY
IR
BARCLAY
FASHION BRANDS
\$5.00

Vyrams ir Vaikams
KELNĖS -- \$3.95
Didelis pasirinkimas viėnody spalvų ir įvairių šlaip audinių.

Nauji Rudeniniai
Vyrams Kalkaraišiai
Paskiausiu gražiū marginių.
65c -- 2 už \$1.25

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirkinia. DYKAI
Čia galite išeikti savo Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.

7010 Superior Ave Atdara Vakaraais

Grid Dean Honored

Amos Alonzo Stagg, coach of the famed Pacific Tigers, receives a scroll from Dr. Rufus B. von Klein Smid, president of the University of Southern California, during a game between the two schools.

two volume history of Lithuania will be destroyed by the Nazi barbarians.

ONLY recently news have been received of the death on June 14, in Panevėžys, Lithuania, of a famous Lithuanian woman writer, Gabriėlė Petkevičaitė who used the pen name of Bitė (Bee). She began to write in 1894 and died 83 years old.

OUR READERS will have noted that the title of this column has been changed from Youth's Forum to LITHUANIAN DIGEST. The latter titling is the suggestion of the editor of Dirva, Mr. Karpus.

Portretai yra Puikiausia Kalėdoms Dovana

FINE ARTS

●PORTRAIT STUDIO

1511 East 55th Street
Kampas E. 55 ir Superior

Aplankykit savo kareivį tarnyboje asmeniškai pasiūdiant jam savo photo.

JOHN BOGDONAS, Mgr.

JONAS G. POLTER

Lietuvis
Namų Maliavotojas,
Popieriuotojas
Dekoratorius

Turia pilną andradą tos rusišės darbų kontraktoriaus.
495 East 123rd St.
Telefonas Potomac 6899